

REVIIJA ZA EVANGELIJSKO
VODE
POČITKA
DUHOVNOST

LETNIK 41
ŠTEVILKA 1-12/2025

KAZALO

UVOD

- 4 Bodi kritičen. Bodi moder. Bodi svoboden.
- 6 Nagovor na ekumenskem srečanju

ADVENT

- 8 Advent kot pričakovanje
- 10 Adventni venček – zgodba upanja

BOŽIČ

- 12 Božič ni le praznik lučk in tradicije
- 14 Božič – trenutek, ko nas najde Božja luč
- 16 Na prvi božič smo zvedeli, kaj se o nas pogovarja Bog

RAZMIŠLJANJE

- 18 Absurdnost božiča
- 21 Neizprosna božična budnica
- 22 Ali se igramo Boga?

VREDNOTE

O veri	24
Očetovo srce	26
Vrtnarji ljubezni	28
Dotik človečnosti	29
Premagaj húdo z dobrim	32
Ne s pridnostjo, ampak s pripadnostjo	33
Mir sredi skal in viharjev	36
Sreča, ki je ne moremo deliti, ni sreča	38

ODLOČITVE

Duhovna inventura – trenutek poguma	40
Uspeh po Božjih merilih	41
Novo leto – čas odločitev	42
Z zaupanjem v novo leto	43

ZAKLJUČEK

Misel za pred in po božiču	44
Neznanka (pesem)	45
Dobra misel	46
Ob 1700–letnici prvega ekumenskega koncila v Niceji	48

Bodi kritičen. Bodi moder. Bodi svoboden.

UVOD

Dr. mag. Peter Golob je duhovnik in teolog iz Novega mesta ter direktor teološko-pastoralnega inštituta Collegium Evangelicum, ki izdaja krščansko literaturo in si prizadeva za kulturno promocijo krščanstva.

»Vse preizkušajte in kar je dobro, obdržite.« (Prvo pismo Tesaloničanom 5,21)

Živimo v času informacijskega kaosa. Lažne novice, viralne ideje, instantna mnenja – vse to nas vsak dan zasipa. Algoritmi oblikujejo naš pogled na svet, ideologije tekmujejo za našo pozornost, celo duhovni nauki krožijo brez preverjanja. Vprašanje je: kako v tem hrupu prepoznati resnico? Kako vedeti, kaj je dobro in kaj zdravo za našo vero ter dušo? Apostol Pavel nam daje jasen odgovor: "Preizkušaj. Presodi. Obdrži, kar je dobro." To ni nasvet za skeptike, temveč za zrele kristjane. Vera ni sovražnik razuma – nasprotno, Sveto pismo nas vabi k svobodnemu raziskovanju in odkrivanju razlogov za naše prepričanje.

Kaj to pomeni danes? Živimo v času ideologij, novih nauk, viralnih mnenj. Vse to lahko zamaje našo vero. Pavel pravi: "Preizkusi. Presodi. Obdrži, kar je dobro." Kaj je »dobro«? Grška beseda kalon pomeni nekaj, kar je samo po sebi plemenito, koristno, kar odseva moralno odličnost – nekaj, kar vodi k odrešenju, k blaginji skupnosti in k ljubezni.

Pozor na skrajnosti. Preizkušanje ne pomeni, da postanemo hladni racionalisti, ki dvomijo v vse – celo v Božje razodetje. Temeljne resnice vere niso predmet samovoljne skepse. Sveto pismo pa nas uči, da vera ni sovražnik razuma.

Bodimo mali znanstveniki. Ko slišimo nauk, idejo ali mnenje, se vprašajmo:

- Ali je v skladu s Svetim pismom?
- Ali gradi odnose, prinaša mir in spodbuja ljubezen?
- Ali je moralno in duhovno koristno?

Če je odgovor »da«, se tega držimo. Če ne – odložimo. Tako kot znanstvenik zavrne hipotezo, ki ne zdrži preizkusa, tudi mi zavrnilo nauke, ki ne prinašajo življenja.

Zakaj je to pomembno?

Zgodovina krščanstva je polna izzivov in skušnjav, da bi odstopili od resnice. Danes ni nič drugače. Zato Pavel kliče: "Preizkušajte. Obdržite, kar je dobro." To je pot svobode. Pot zrele vere. Pot, ki vodi k življenju.

Nagovor na ekumenskem srečanju 19. 1. 2025 v frančiškanski cerkvi Sv. Lenarta v Novem mestu

UVOD

Dr. Daniel Brkič je duhovnik in teolog iz Novega mesta ter profesor na protestantski Teološki fakulteti Univerze v Zagrebu ter avtor številnih radijskih in televizijskih oddaj ter poljudnoznanstvenih člankov na temo vere, pastorage in aplikativne teologije.

V letu 2025 smo praznovali 1700 let od prvega ekumenskega koncila iz leta 325 po Kristusu v mestu Niceja, kar dodatno povezuje vse kristjane. Kristjani smo zato, da gradimo mostove, ne pa zidov, ker Kristus ni razdeljen. Meje so samo v naših glavah, v Božjem srcu jih ni. Krščanstvo je ekumensko v svoji naravi.

Kristjani se zbiramo, da nepreklicno tlakujemo sinodalno pot spravnega občestva k vidnemu razodetju polne krščanske edinosti, da bo v razdeljenem svetu Kristus privlačnejši. Ne pozabimo, da našo ekumensko pot spremlja že uresničen ekumenizem krvi mučeništva vere različnih kristjanov vseh časov, kar nas zavezuje k ljubečemu služenju človeški družini. Zavedamo se, da nismo lastniki resnice, ampak sodelavci resnice. Ker svet joče v stiski, prenehajmo govoriti: »Poglejte nas.« Raje vsi začnimo govoriti: »Poglejte Kristusa.« Kajti v ovčji staji Cerkve ne smejo biti pregrade za ovce, ker je samo ena čreda in en dobri Pastir, ki moli, da bi bili vsi eno v spravljeni različnosti, kljub legitimni raznolikosti.

Ugledni angleški teolog Geoffrey Wainwright je zapisal, da ekumenizem označuje trojno držo pred Bogom in ljudmi: dialog (sedečo ekumeno), služenje (hodečo ekumeno) in molitev (klečečo ekumeno). Ekumensko potovanje ni cesta iz gladkih opek, ampak je »Via Dolorosa«. Na to pot smo povabljeni vsi – mlajši in starejši sin – in vodi v dom Očetove hiše, le da starejši sin ni hotel praznovati z očetom in s svojim bratom. Odločitev, kako se bom odzval, je moja.

Ekumenizem ni homogenost ali podrejanje, ampak je prečiščevanje in izpopolnjevanje. Lepilo ekumenizma je ljubezen, kisik ekumenizma pa je molitev. Ne spreglejmo, da ekumenizma in verodostojne evangelizacije sveta ni možno ločiti. Svet nujno potrebuje luč in sol Evangelija.

Resnični kristjani verjamemo v edinost in jo z veseljem zasledujemo in uresničujemo, saj edinost povečuje Kristusa. »Veruješ to?« (Evangelij po Janezu 11,26).

Advent kot pričakovanje

ADVENT

Mag. Geza Filo je teolog in dolgoletni evangeličanski duhovnik, ki je več desetletij služboval v cerkveni občini v Ljubljani. Med letoma 2013 in 2019 je bil škof Evangeličanske cerkve AV v Sloveniji. V svojem življenjskem delu je poudarjal reformacijsko miselnost, sodobno duhovno resničnost in pomen luteranske tradicije.

»Glej, devica bo spočela in rodila sina in imenovali ga bodo Emanuel, kar v prevodu pomeni Bog z nami. Ko se je Jožef zbudil, je storil, kakor mu je naročil Gospodov angel. Vzel je svojo ženo k sebi in ni je poznal, dokler ni rodila sina; in imenoval ga je Jezus.« (Evangelij po Mateju 1,23-25)

Drage sestre in bratje v Kristusu! Izteka se letošnja pot adventnega pričakovanja. Peljala in usmerjala nas je po stopinjah, ki jih simbolično odmerja adventni venec štirih sveč; od čuječnosti k poboljšanju in od veselja k srečanju z Odrešenikom sveta – Jezusom Kristusom. Prav srečanju z Odrešenikom in njegovemu prihodu v človeško zgodovino, njegovemu sestopu v našo sredo, je bil namenjen prvi, tisočletja trajajoči advent. Tako je prihodu Jezusa Kristusa posvečen vsak advent, tudi letošnji, ki se s četrto adventno nedeljo izteka. Pa se vprašajmo: »Mar ni v ta »omega«, v ta naš končni cilj, usmerjeno vse naše življenje?« V resnici je vse naše življenje en sam »veliki advent«; če živimo svojo vero, jo živimo adventno – to je iz veselega pričakovanja »drugega adventa«, Gospodovega prihoda v slavi.

»Glej, devica bo spočela in rodila sina in imenovali ga bodo Emanuel, kar v prevodu pomeni Bog z nami.« Te besede je angel povedal Jožefu v spanju kot izpolnitev obljube. Drage sestre in bratje v Kristusu! V času krize je na preizkušnji vera. Komu bo človek bolj verjel, Božji besedi ali svojim občutkom, strahovom, dvomom, skrbem? Človekovo doživljanje je zelo spremenljivo. Zdaj je veselje, čez pol ure žalost, potem upanje in spet tesnoba, pa jeza, zavist, strahovi. Tem občutkom, tem minljivim notranjim razpoloženjem ni dobro zaupati, ker so slab temelj za gradnjo trdnega življenja. Gospod sam daje znamenje: devica bo rodila Emanuela, kar pomeni Bog je z nami. Gospod je z nami v času največjih preizkušenj, kadar čutimo, da nas od vseh strani napadajo. Znamenje je skromno - majhen otrok. Toda prav otrok je znamenje novega začetka in upanja.

Tudi zaročenec device Marije je na preizkušnji. Kaj naj stori? Njegova zaročenka je postala noseča preden sta zaživela skupaj. Če to odkrije javnost, ju bodo kamnali. V spanju mu angel pojasni, kako je prišlo do njene nosečnosti, potem pa oznani, da se je začela uresničevati Izaijeva prerokba: »Marija bo rodila sina in daj mu ime Jezus, kajti on bo svoje ljudstvo odrešil grehov.« Te besede so v središču evangelija, so njegova srčika. Ime Jezus pomeni Gospod rešuje. Koga in kaj rešuje? Od sovražne vojske, trpljenja, strahu? Ne. Odrešil bo svoje ljudstvo njegovih grehov. To je prava rešitev. Končno more človek klicati Boga s pravim imenom: Jezus. Za nas, grešnike, je Božje ime lahko le Jezus – Gospod rešuje. Rešuje nas Adamove upornosti, sumničenja in samosvojosti, rešuje nas nezaupanja in nevere. Jezus je ime, ki ga lahko kličemo tam, kjer je človek najbolj na tleh, v blatu, potreben rešitve. Nobeno drugo ime pod soncem nam ni bilo dano, v katerem bi se mogli rešiti.

In kakšen je bil Jožefov odgovor? »Ko se zbudi iz spanja, stori, kakor mu je naročil Gospodov angel.« To je drža vere. Bolj zaupa Božji besedi kot lastnemu premišljevanju in občutkom. Doletela ga je ta sreča, da bo kot prvi novorojeno dete imenoval Jezus. Tudi mi ga bomo lahko v teh dneh klicali s tem imenom, v jaslicah in še bolj v naših srcih. Pa tudi na poti, v mislih na najbolj uboge in trpeče, povsod tam, kjer se zdi, da ni rešitve. Jezus, ti si Bog z nami!

Drage sestre in bratje v Kristusu! Še nekaj dni in štirim plamenom na adventnem vencu se bo pridružilo milijone lučk božičnega drevesa po vsem svetu. Adventna tema se bo spremenila v mehko božično svetlobo nedoumljive skrivnosti. To je upanje za nikoli utešeno človeško hrepenenje po lepoti, dobroti, varnosti in ljubezni. Dete, to skrivnostno božično upanje, nas bo vabilo k veselju. In vedno, vedno bo hodil pred nami. Vso pot, od prvega adventa do drugega adventa na koncu življenja. Od rojstva do smrti. Zato že sveče v adventu svetijo tako mehko in praznično, ker je božični čas poln skrivnostnega veselja in miru. Ker gre za upanje in radost. Amen.

Molimo. O, Gospod, naša letošnja adventna pot se izteka. Mnogo smo obljubljali, a malo storili. V nobenem trenutku adventnega pričakovanja pa nismo podvomili, da Ti, naš Odrešenik, prihajaš v naše odrešenje. Neprestano prihajaš, naš učlovečeni Bog. Prihajaš podnevi, prihajaš ponoči. Ko te čakamo pri vratih, prideš k nam skozi okno. Ko te pričakujemo v radosti, prideš s svojim križem. Prihajaš v našem izobilju, še pogosteje pa v revščini. Prihajaš, ko si zaželen, in pojaviš se, ko te ne pričakujemo. Prihajaš po svoji besedi in z vsemi skrivnostmi. Prihajaš v tišini, v Elijevem šepetu. Prihajaš pa tudi sredi množice in hrupa. Prihajaš po vseh obrazih, ki jih dan za dnem srečujemo. Gospod, nekoč boš prišel, da nas vzameš v svoje kraljestvo. Amen.

Adventni venček – zgodba upanja, ki sveti v temi

ADVENT

Dr. Katja Brkič Golob je duhovnica, teologinja, klinična psihologinja in psihoterapevtka iz Novega mesta ter profesorica na protestantski Teološki fakulteti Univerze v Zagrebu in na Univerzi v Novem mestu.

Svet danes pogosto izgleda temen: poln negotovosti, strahu, zlomljenih sanj in osamljenosti. V takšnem svetu je upanje kot luč, ki razsvetli temo. Upanje pomeni verjeti, da obstaja smisel tudi takrat, ko ga ne vidimo. Pomeni zaupati, da Bog drži naše življenje v svojih rokah tudi, ko se vse zdi izgubljeno. Apostol Pavel nas opogumlja: »Bog upanja pa naj vas napolni z vsem veseljem in mirom v verovanju, da bi bili v moči Svetega Duha polni upanja« (Rim 15,13). To upanje ni prazna želja, temveč moč, ki prihaja od Boga.

Prav zato je advent čas pričakovanja in priprave. Simbol tega pričakovanja je adventni venček, ki ima globoko zgodovino. Leta 1839 ga je prvič izdelal nemški evangeličanski duhovnik Johann Wichern za otroke v sirotišnici, ki so ga nenehno spraševali, kdaj bo božič. Na lesen venec je postavil sveče, da bi jim pokazal, kako se približuje praznik. Ta preprosta ideja je postala močan simbol upanja in priprave na prihod Kristusa.

Okrogla oblika venčka predstavlja Božjo ljubezen, ki je večna, brez začetka in konca. Zelenje iz iglavcev simbolizira življenje, ki ne ugasne. Sveče pa prinašajo luč v temo in vsaka nosi svoje sporočilo:

Prva sveča – Upanje

- Svetopisemski citat: »Bog upanja pa naj vas napolni z vsem veseljem in mirom v verovanju, da bi bili v moči Svetega Duha polni upanja« (Rim 15,13).
- Pomen: V svetu strahu in negotovosti nas prva sveča spominja, da upanje prihaja od Boga. Kristus je Luč, ki sveti v temi.
- Praktični izziv: Napiši pismo upanja sebi ali prijatelju, ki ga potrebuje. Naj tvoje besede postanejo luč v temi nekoga drugega.

Druga sveča – Vera in Mir

- Svetopisemski citat: »Blagor tistim, ki zaupajo v Gospoda« (Jer 17,7).
- Pomen: Betlehemska sveča nas spominja na pot Marije in Jožefa – pot polna zaupanja v Božji načrt. Vera prinaša mir, tudi ko ne razumemo vsega.
- Praktični izziv: Vzemite si čas za tiho molitev ali branje Svetega pisma. Zaupajte Bogu svoje skrbi in prosite za mir v srcu.

Tretja sveča – Radost

- Svetopisemski citat: »Veselite se v Gospodu zmeraj« (Flp 4,4).
- Pomen: Pastirjeva sveča nas vabi k veselju, ki presega okoliščine. Radost ni odvisna od popolnega življenja, temveč od Božje bližine.
- Praktični izziv: Naredite nekaj, kar bo prineslo veselje drugemu – klic, obisk, prijazno sporočilo. Veselje se množi, ko ga delimo.

Četrta sveča – Ljubezen

- Svetopisemski citat: »Mi ljubimo, ker nas je on prvi vzljubil« (1 Jn 4,19).
- Pomen: Angelska sveča nas spominja na sporočilo miru in ljubezni, ki je namenjeno vsem ljudem. Ljubezen je srce božiča.
- Praktični izziv: Vzemite si čas za svoje bližnje. Ljubezen se kaže v dejanjih – poslušanju, pomoči, objemu.

Na božični dan prižgemo še belo svečo, ki predstavlja Kristusa – Luč sveta, ki vodi ljudi iz teme v svetlobo Božje ljubezni. Adventni venček nas vabi, da ne ostanemo pri simbolih, ampak jih živimo: Upanje, Vera, Radost in Ljubezen so darovi, ki jih Bog prinaša v naš vsakdan.

Božič ni le praznik lučk in tradicije

BOŽIČ

Danilo Jovanović je duhovnik in teolog iz Novega mesta ter organizator družbenih dejavnosti v Evangeličanski cerkvi Novo mesto.

Božič ni le praznik lučk in tradicije, ampak v svojem najglobljem jedru nosi zgodbo, ki je skozi stoletja oblikovala kulturo, vrednote in človeška življenje. To je zgodba o Jezusovem rojstvu, ki daje božiču posebno duhovno težo in smisel, ki presega praznično razpoloženje.

V decembrskih dneh se svet umiri. Kljub naglici, ki pogosto spremlja priprave na praznike, se v zraku čuti drugačno razpoloženje. Toplina, ki povezuje ljudi, odpira srca do osamljenih, prezrtih in vabi k razmisleku.

Božič je priložnost, da se posameznik ustavi in zazre vase ter se spomni, kaj v življenju zares šteje – ljubezen, dobrot, odnosi in notranji mir. To je čas, ko se vračamo k preprostim radostim: družinskemu smehu, svečkam, ki osvetljujejo prostore in naše hiše, trenutkom tišine, ki jim sicer tako redko dovolimo v svoj vsakdan. Je čas, ko se za trenutek odmaknemo od skrbi in dovolimo, da nas napolni občutek, da je svet kljub vsemu lep, da ima življenje red in smisel.

Čeprav se božič danes praznuje na različne načine, je njegovo izvirno jedro rojstvo Jezusa Kristusa. Ta dogodek sam po sebi ni spektakularen in razkošen. Zgodilo se je v skromnosti hleva, v tihoti noči, daleč od mestnega vrveža. A prav ta preprostost sporoča močno resnico, da čudeži pogosto vstopijo v svet na tih, nevsiljiv način. Jezusovo rojstvo simbolizira novo upanje v zgodbi o betlehemskega hlevu. Je utelešena ideja, da se luč lahko rodi tudi v najtemnejših okoliščinah in da se bo približal človeku ne z močjo in veličino, ampak z nežnostjo, ranljivostjo in ljubeznijo.

Za kristjane božič ni zgolj spomin na zgodovinski dogodek, ampak na ponovni sprejem sporočila, da nikoli nismo sami, da je vsak človek dragocen in ljubljen.

Božič je sporočilo, ki presega čas in prostor. Zgodba o Jezusovem rojstvu nosi v sebi univerzalno sporočilo, ki se dotakne tudi tistih, ki vero razumejo bolj simbolično:

- Svetloba premaga temo. Zvezda nad Betlehemom je več kot nebesno znamenje. To je simbol, da upanje in pot vedno obstajata, tudi ko se zdi, da ju ni.
- Mir ni nemogoč. Ko angeli oznanjajo »mir ljudem na zemlji«, govorijo o tem, da se mir začne v srcu vsakega posameznika.
- Ljubezen je temelj. Jezusovo rojstvo je dejanje neizmerne ljubezni in božič nas vabi, da to ljubezen širimo naprej.

Sodobni božič združuje tradicijo, druženje, obrede in osebno praznovanje. Nekateri ga doživljajo predvsem duhovno, drugi kulturno ali družinsko. A vsi v njem najdemo nekaj, kar nas pomiri in poveže. Božič nam da razlog, da se ponovno povežemo drug z drugim, s seboj in s tem, kar nam daje občutek smisla.

Božič ni lep zaradi daril in dobre hrane. Božič je lep zaradi svojega sporočila in to je, da se luč rodi v temi, da je upanje vedno mogoče in da je ljubezen največji dar, ki ga lahko damo ali prejmemo. Naj nam bo letošnji božič čas miru, topline in novega upanja. Tako v vsakdanjem življenju, kot v duhovni svobodi, ki jo prinaša zgodba o Jezusovem rojstvu.

Božič – trenutek, ko nas najde Božja luč

Dr. Katja Brkič Golob

BOŽIČ

Božič je praznik svetlobe, ki razsvetljuje temo – tako fizično kot duhovno. Vsako leto nas spremljajo lučke in sveče, ki prinašajo toplino in upanje. Svetloba ni le estetska podoba, temveč življenjska nuja: brez nje človek in vsa živa bitja ne morejo preživeti. Znanstveniki potrjujejo njen pomen, NASA pa ugotavlja, da decembrska razsvetljenost mest doseže celo vesolje. Sociologi opažajo, da božične luči zmanjšujejo kriminal, ker ljudem dajejo občutek varnosti. Tradicija okraševanja dreves z lučkami sega do Martina Luthra, ki je ob pogledu na zvezde pomislil na Jezusove besede: »Jaz sem luč sveta.« Kot simbol Kristusove luči je doma okrasil drevo s svečami. C. S. Lewis je zapisal, da je v preprostem betlehenskem hlevu bilo nekaj večjega od vsega sveta – rojstvo Jezusa Kristusa.

Evangelist Janez v prvem poglavju razkriva globlji pomen božiča: »V začetku je bila Beseda ... V njej je bilo življenje in življenje je bilo luč ljudi.« Če Luka opisuje zgodovinski dogodek z angeli, pastirji in jaslmi, Janez usmerja pogled k presežnemu – k temu, kaj pomeni biti Božji otrok. Božični večer je poln vznemirjenja, hitenja in pričakovanja, božični dan pa prinaša zdravilno tišino, ki je naravni odziv na srečanje z Bogom. Tišina spremlja rojstvo in smrt človeka, spremlja tudi molitev. Mati Terezija je dejala: »Molitev je sad tišine.« Božič je odmev Božje ljubezni, ki vstopa v naš nemirni svet.

Janezov zapis se navezuje na stvarjenje: »V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo.« Tako kot je Bog rekel: »Bodi svetloba,« in je nastala svetloba, tako Kristus kot Beseda prinaša življenje in luč. To razodeva dve resnici: Bog biva v občestvu – v odnosih – in Kristusova identiteta je božanska. Zato njegovo rojstvo ni le zgodovinski dogodek, temveč Božja intervencija v zgodovino človeštva. Tema, o kateri govori Sveto pismo, se ponavlja v vojnah, nasilju, zlorabah, osamljenosti in moralnem zlomu. Današnja družba se sooča z občutkom tragičnosti življenja, psihičnimi stiskami, osamljenostjo, tekmovalnostjo in naučeno nemočjo. Človek postaja ujetnik lastne svobode.

V to temo vstopa Bog – ponižno, v tišini, v podobi nebogljenežnega otroka. Prvi božič je trenutek odrešenja, ko se drama stvarjenja nadaljuje. Herod simbolizira hedonizem in zlom vrednot, pastirji predstavljajo zmedene in ranjene ljudi, modreci znanost in iskanje smisla, angeli pa glas Cerkve, ki ga danes mnogi ne slišijo. V svetu zlomljenih odnosov in praznih src se rodi Kristusova luč, ki razodeva Božjo ljubezen. Božič prinaša zdravilno tišino, ki nas vabi k spoštovanju Boga. Če bomo dovolj dolgo stali v tišini, nas bo Božja luč našla, obsijala naše dvome in razblinila temo.

Kristusova luč prinaša življenje. Če prihajamo zlomljeni, naj nas Božja ljubezen obnovi. Če smo ranjeni, naj nas ozdravi. Če smo obupani, naj nas napolni z upanjem. Če smo prazni, bomo odšli napolnjeni; če smo krivi, nam je odpuščeno; če smo osamljeni, nas Bog sprejme v občestvo. Božič je trenutek, ko nas Božja milost objame in spremeni. Luč sveti v temi – in tema je ne premaga.

Božič ni le zgodovinski dogodek, temveč Božja luč, ki razsvetljuje temo našega življenja. V svetu nemira, osamljenosti in zlomljenih odnosov prihaja Bog v tišini – ponižno, kot otrok – da nas obnovi, ozdravi in napolni z upanjem. Luč sveti v temi in tema je ne premaga. Če se umirimo, nas Božja ljubezen najde, obsije naše dvome in prinese življenje. Božič je odmev Božje ljubezni, ki nas vabi, da sprejmemo Kristusovo luč in dovolimo, da spremeni naše srce.

Na prvi božič smo zvedeli, kaj se o nas pogovarja Bog

Dr. Daniel Brkič

BOŽIČ

Najti Boga je nemogoče. Najdemo lahko predmete, izgubljenega otroka, odkrijemo nov izum, nove kraje, nove prijatelje, a nihče ne najde Boga. Bog ni izgubljen, izgubljeni smo mi. Ker Boga ne moremo najti, se nam on stalno razodeva. Zato ne moremo trditi, da je skrit in nespoznaven. Bog se je dokončno razodel s svojim učlovečenjem v Jezusu Kristusu. To presega človeško domišljijo. Gre za učlovečenje Božje ljubezni. Ta novost je tako radikalna, da jo je moral izvesti sam Bog. Tega ne moremo opisati ne s prozo ne s poezijo. Zmanjka nam besed.

Zato je Teolog Janez zapisal: »V začetku je bila Beseda (gr. *logos*) in Beseda je bila pri Bogu in Beseda je bila Bog.« (Jn 1,1) Erazem Rotterdamski (1466–1536), ki je briljantno obvladal grščino in latinščino, je latinski prevod Svetega pisma, to je Vulgato, primerjal z zgodnjimi grškimi rokopisi. Trdil je, da izraz »*logos*« pomeni več kot »beseda«, zato je stavek osmisli in prevedel, da je bil na začetku »pogovor«. To pomeni, da je vse nastalo iz večnega pogovora v Bogu, ki je Oče in Sin in Sveti Duh. Bog, ki je ljubeče občestvo, se pogovarja. Kaj pa mi? Govor nas označuje in določa kot osebe, ustvarjene po Božji podobi. V svetu informatike, tehnike, algoritmov umetne inteligence ... se premalo pogovarjamo in preveč častimo stvari, zgubljam pa odnos. Božji večni pogovor zajema tudi odrešenje človeštva v Jezusu Kristusu. Mi smo rezultat Božjega pogovora, zato nismo del slepega slučaja ali hladne usode, ampak smo za Boga edinstveni. Smo v Božjem ljubečem in sočutnem srcu.

Antropologi pravijo, da se govor, besede in jezik ne bi razvili, če bi živeli kot samotarji, kot individuumi. Bog ni samotar, ampak je občestvo Ljubezni Očeta in Sina in Svetega Duha. Bog nas nagovarja z Besedo, ker noče, da se počutimo osamljeni, spregledani, odvečni, nepomembni, nepotrebni, nevredni. Bog govori srcu človeka. Ker je piscu evangelija, Teologu Janezu, zmanjkalo besed, da bi to izrazil, je uporabil posebno grško besedo *Logos*. Pojem *Logosa* je vsaj pol tisočletja zaposloval starodavne grške filozofe, ki so v debatah iskali rešitev za človeštvo, a zaman. Na drugih koncih sveta pa so iskali rešitev ostali modreci in vse religije sveta. A uganke ni mogel razrešiti nihče. Zato je dal evangelist besedi *Logos* novo dimenzijo, ki ni omejena s človeškim razumom in je nadzemeljska. Kajti problema greha ne moremo rešiti sami; s filozofijo, religijo, moralno, aritmetiko, jezikoslovjem, znanostjo, tehnologijo, umetno inteligenco. Z naštetim ni nič narobe, a ne zadostuje, ker je problem greha obsežnejši, saj je duhovne narave. Nemški filozof Kant je zapisal: »Razvoj človeštva je odvisen od razvoja človeškega duha, ne pa od razvoja tehnologije.«

Bog nam je na prvi božič spregovoril s posebno Besedo, da z njo navdihne in ozdravi vse naše besede. Vsi jeziki sveta so premalo, da bi opisali Božje usmiljenje. Tudi poliglot, ki obvlada več jezikov, tega ne zmore. Zakaj naši jeziki ne zadostujejo? Apostol Pavel je to razložil, rekoč: »Ko bi govoril človeške in celo angelske jezike, ljubezni pa bi ne imel, sem postal brneč bron ali zveneče cimbale.« (1 Kor 13,1) Bog mi daje možnost, da ocenim svoje besede, dejanja in odnos do drugih. Kakšen sem kot zakonec ali partner, prijatelj, delavec, delodajalec, sodelavec, sosed, starš, otrok, državljan, kristjan? Ali sem le brneč bron ali zveneče cimbale, ali pa govorim jezik ljubezni? Obstaja jezik, ki se ga ne učijo v nobeni šoli in ga ne govori nobena ustanova. To je jezik Božje ljubezni.

Tega jezika se učimo in ga govorimo samo v Cerkvi. V Cerkvi ne govorimo jezika strahu, kajti tam, kjer je strah, ni ljubezni (1 Jn 4,18). Strah je povezan s kaznijo, ne pa z ljubeznijo. V Cerkvi ne govorimo jezika nestrpnosti, ampak sprave. V Cerkvi ne govorimo jezika nasilja, ampak miru. V Cerkvi ne govorimo jezika obupa, ampak upanja. Svet govori jezik nasilja, moči, zlorabe, sovraštva, obupa, toda Božji Logos, ki se je spustil na Zemljo, je drugačen. Govoriti Božji jezik nas uči Sveti Duh.

Nova religioznost propagira boga, ki nima obraza, kar pomeni, da je brez osebnih značilnosti. Gre za vero v obstoj višje energije, kozmične zavesti ali sile, ki nima Očetovega obličja. Jezus Kristus je nasmešek na Božjem Očetovem obrazu. Danes je atraktiven razosebljeni bog. Ker smo Boga razosebili in ga s tem razbožili, smo razosebili in razčlovečili tudi človeka; zato smo tako obupani, tesnobni, prazni in nesrečni. Izgubljamo zaupanje in upanje.

Naučimo se govoriti jezik Božje ljubezni in svet bo toplejši, prijaznejši, mirnejši in lepši. Evangelij nima nič opraviti s filozofsko idejo, kajti Beseda je postala telo. »Kar je bilo od začetka, kar smo slišali, kar smo na svoje oči videli, kar smo opazovali in so otipale naše roke, to vam oznanjamo: Besedo življenja.« (1 Jn 1,1) Beseda oziroma Božji pogovor o našem odrešenju se je učlovečil, ker nas je Bog prvi vzljubil (1 Jn 4,19). Božji večni pogovor Očeta in Sina in Svetega Duha o grešnikih se je konkretno udejanjil in razkril na prvi božič. Na prvi božič smo zvedeli, kaj se o nas pogovarja Bog; da nam je izkazal ljubezen do konca (Jn 13,1).

Z Božjo ljubeznijo ni tako, kot s trganjem venčnih listov na cvetu marjetice: Bog me ljubi, Bog me ne ljubi ... Kajti Bog me ljubi – in pika. »Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje.« (Jn 3,16)

Absurdnost božiča

Dr. Daniel Brkič

RAZMIŠLJANJE

Ko se je rodil Odrešenik sveta, so angeli oznanili veliko veselje, ki je za vse ljudi. Ni lepšega kot nekomu prinesiti veselo vest. Ta vest ni zapletena in nerazumljiva, ampak je kratka in vsem jasna. Rojeno Dete je vredno pozornosti. Ko se rodi otrok, ga pridejo pogledat babice, dedki, strici, tete, sosedje in prijatelji. Tako je bilo tudi v Jezusovi deželi. Toda Dete Jezus privlači tudi ljudi iz daljnih dežel. K njemu so prišli trije kralji in se mu poklonili.

Zakaj vsemogočni Bog prihaja v kaos sveta v podobi deteta? Zakaj ne vstopa triumfalno? Ne gre za Božji trik, ampak za jedro božičnega sporočila. Bog nas ne prisiljuje, ampak nas prevzema s pojavom majhnega deteta. Ne osvaja nas z ognjenim obrazom, ampak z obrazom nebogljenega otroka. Kdor se zazre v tak obraz Boga, ne more živeti, kot da se ni nič zgodilo. Bog ni ostal nemi opazovalec z nedosežnih višin, ampak se je najrealneje vmešal v svet kot naš sopotnik. Postal je otrok, da se ga ne bi bali. Božič nam dokazuje, česa vse je Bog sposoben. Pravi Božji obraz se nam odkriva prav v božiču. Bog ni oddaljena vesoljska okamnina, ampak ima srce, ki bije za nas. Samo krščanstvo pozna takšnega Boga.

Toda sprašujemo se, ali v prečiščen svet sodi tudi smrdeči hlev? Ali si ne bi človek izmislil prepričljivejše vere kot je diskreditirano in osmešeno krščanstvo? A celo marksistični filozof Ernest Bloch je zapisal: »Betlehemijski hlev je resnica. Je stvarnost. Ne gre za izmišljotino, kajti človeške bajke niso naklonjene bedi. Še manj tesarjevemu sinu, ki se družijo z majhnimi ljudmi in na koncu konča na vislicah križa. Človeške bajke poznajo zgodbe, ki bleščijo od zlata, da bi bile prepričljivejše. Takšno nasprotje je dokaz, da gre v evangelijih za zgodovinsko dejstvo, kajti če bi bili evangeliji plod človeške domišljije, bi bili zagotovo drugačni.«

Človek od vedno koprni po močnem in velikem Bogu, zato išče Boga, ki je večji od človeka. Nočemo prikimati majhnemu Bogu, ki spi v jaslih kot nebogljen otrok. Zato se raje vračamo k poganskim bogovom ali čistim idejam z Vzhoda. Učlovečenje Božjega Sina imamo za norost, spotiko, zgražanje, pohujšanje, škandal, kajti Judje zahtevajo znamenja, Grki pa modrost (1 Kor 1,22-23). Tega ni možno racionalizirati. Realizem Božjega učlovečenja se nam zdi nesprejemljiv in preveč naiven. Ustvarjamo naše projekcije o Bogu, ki so povezane s podobo, ki jo ima človek o sebi. Tako kot Judje, ki so Jezusa zavrnil, zato, ker ni ustrezal njihovim šablonam Boga. Ko bomo pripravljeni zapustiti svoje bogove zaradi Boga, bomo osvobojeni spoznali Boga, ki je Oče, kakršnega nam je razodel Jezus.

Večni Bog je postal človeško bitje. To zveni slabše, kot če bi se človek spremenil v mušico. Toda če bi hoteli svet spreobrniti v krščanstvo, si zagotovo ne bi izmislili tako nespametne vere, kajne? Toda Božja norost je modrejša od ljudi in Božja slabotnost močnejša od ljudi (1 Kor 1,25). To se sliši šokantno. Tega ni možno razvozlati. To je pregloboka voda. Tako kot Sveta Trojica ni matematika, tudi učlovečenje ni filozofija. Je čudež, vreden hvaležnega premišljevanja. Bog je storil neverjetno stvar, ko je bil Jezus Kristus spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device. Zdi se ironično. Toda priznam, da v to osupljivo zgodbo ne bi verjel, če ne bi bila videti smešna in dovolj nora. Prepriča me ravno njena absurdnost. Logika ne more pomagati. Kako bi lahko božansko postalo človeško? Kako bi lahko večnost vstopila v čas? Kako bi lahko Neskončno postalo končno? Sliši se protislovno, a je resnično. Filozof in teolog Søren A. Kierkegaard je trdil, da skok v »absurdnost« učenje Boga prinaša srečanje z neskončno Ljubeznijo. To je začetek odnosa, ki človeško življenje spremeni v pustolovščino vere, ki sega onkraj groba.

Humanistična revolucija je z oltarja vrgla Boga in tja postavila človeka. Toda človek se je izkazal kot slab bog. Takšni naši izumi bogov nadobudne sanje sprevračajo v krvave totalitarne režime. To pa zato, ker zavračamo prvi božič, ko se je zgodila duhovna revolucija, ki presega vsako religijo in filozofijo, saj jo je izvedel sam Bog. Vsemogočni je hotel postati v Marijinem naročju nezaščiten, nebogljen, slaboten in nemočen. Dovolil je postati Bog v človeških rokah, človekov plen. Njegova darovajska smrt na križu je podobo Božje nemoči še absurdno poglobila, kar pa smo razglasili za škandal. Toda absolutni Bog se je v svoji suvereni svobodi odločil učlovečiti, da bi postala človekova človečnost Božja. Da bi postala naša minljivost neminljivost, izgubljenost pa odrešenje. Krščanski Bog ne more drugega razen ljubiti. Prava ljubezen nima razložljivih razlogov. »Razodela se je namreč Božja milost, ki rešuje vse ljudi.« (Tit 2,11) »Pojavili sta se dobrota in človekoljubnost Boga, našega odrešenika.« (Tit 3,4)

Jasli in križ sta znamenji dokončnega in popolnega razodetja Boga, ki je tako »noro zaljubljen v človeka«, da vstopa celo v našo smrt. Stalno vstopa v umazanijo našega greha, medtem ko mi sterilno molimo: »Bog, reši nas takšnega Boga.« Greh je izdaja ljubezni. Mi smo izdali Boga in se od njega oddaljili. Če se nam zdi Bog predaleč, premislimo, kdo se je odmaknil.

Človek se ne bi nikoli povzpел do Boga, če se ne bi Bog prvi spustil k človeku na nam dostopen način. Govorimo: »Ne potrebujemo Boga, ki hoče biti majhno dete in nemočen trpin na križu.« Toda tak Božji podvig bi nam moral dati misliti, kajti tega ne pozna nobena religija, ker Božje človekoljubje vse presega. Brez jasli in križa krščanstvo pade. Francoski ateistični književnik Armand Salacroua je pred svojo smrtjo napisal pismo: Pozivam Boga na sodbo, da mu povem: »Mar misliš, da me imaš ti, ki si se celo življenje pred mano skrival, v času moje smrti pravico obsoditi? Se ti to ne zdi nepošteno?« Paul Claudel, znani francoski pesnik in dramatik, mu je odpisal: »Gospod Salacroua, motite se. Bog nas že dva tisoč let kliče k sebi z betlehemskim Detetom. Dva tisoč let nam razpet vpije s križa. Dva tisoč let nam govori z glasom svoje Cerkve. Dva tisoč let vabi tudi vas, ne kot sodnik, ampak kot brat in Odrešenik.« Paul Claudel mu je to napisal zato, ker je sam odraščal brez vere, kar je bilo med francoskimi izobraženci v modi. Žalostna doba scientizma ga je oropala smisla. A ga je, kot je zapisal, na božični dan leta 1886 Bog zgrabil z močno roko in ga potegnil iz kože ter ga presadil v novo telo. Izkusil je, da je Bog stvarnost.

Ni nam treba čakati, da bi se z Bogom začeli pogajati na smrtni postelji. Odrešenik želi razsvetliti naše noči zdaj. Rodil se je v noči, ker ima vsak svojo noč. Ko ne vidimo in tipljemo in na vsakem koraku slutimo prepad, si želimo luč. Jezus je luč v temi. Ostali bogovi so medle lučke v temi, on pa je sonce. Ko posije sonce, ostale luči zgubijo moč in veljavo.

Znani ameriški dramatik vseh časov Eugene O'Neill se v svoji drami Veliki bog Brown sprašuje, kdo je pravzaprav človek. Na to vprašanje človek ne zna odgovoriti. Lahko samo natolcuje. Bog nam je v betlehemskem otroku pokazal naš original in nas pozval na obnovo Božje slike v nas. Zdaj vemo, kakšen je Bog in kakšen naj postane človek. Božič je vesela novica, je evangelij v evangeliju, kajti razodela se je Božja milost, ki rešuje vse ljudi (Tit 2,11). Ni nas odrešila sentimentalna božična pravljica. Ni nas moglo odrešiti to, kar je mogoče; potrebno je bilo nemogoče, potreben je bil čudež. »Bogu namreč ni nič nemogoče.« (Lk 1,37)

Neizprosna božična budnica

Curzio Malaparte (1898–1957) je bil italijanski dramatik.

RAZMIŠLJANJE

Čez nekaj dni bo božič in verniki se že pripravljajo za največje licemerje. Zakaj nima nihče izmed nas poguma reči, da svet ni bil nikoli tako malo krščanski, kot je zdaj? Zakaj si nihče ne upa priznati, da sladkobesednost politikov in velika parada evangelijskih čustev ter procesije prebrisanih pobožnjakarjev naredijo vse, samo da skrijejo strašno resnico, da niso kristjani in da je Kristus umrl v njihovih dušah? Kako lahko mirno in tiho slavijo božič, ne naredijo pa ničesar, da bi v svetu preprečili zlo, bedo, nasilje in trpljenje? Hotel bi, da bi božični kolač raje postal telo, ki trpi pod našimi noži, in da bi vino raje postalo kri, da bi se med okušanjem le-tega vsaj za trenutek zgrozili nad svetom. Hotel bi, da bi se nam med praznovanjem božiča iznenada prikazali naši otroci, kakršni bodo jutri in čez nekaj let, če se ne bomo pogumno dvignili proti zlu, ki nam preti – uboga razkosana telesa, zapuščena v rdečem blatu nekega bojišča. Hotel bi, da se v božični noči v vseh cerkvah sveta dvigne nek siromašni duhovnik, vpijoč: »Zginite od teh jaslic, vi, hinavci, svetohlinci in lažnivci, vrnite se v svoje domove in jokajte nad zibkami svojih otrok. Če svet trpi, trpi zaradi vašega greha, ker si ne upate braniti pravice in dobrote in se bojite biti resnični kristjani. Pojdite od teh jaslic, dvoličnejši! Ta Otrok, rojen, da odreši svet, se zgraža nad vami!«

Ali se igramo Boga?

Dr. Daniel Brkič

RAZMIŠLJANJE

Gensko spremenjeni ljudje ne obstajajo le v znanstveni fantastiki. Nedavno odkriti izum, t. i. CRISPR, omogoča spreminjanje genomov živih organizmov, kar ponuja neslutene možnosti urejanja zarodnih celičnih linij tudi pri človeku, v kombinaciji vsiljenega gena pa realno možnost za prokreacijo živih bitij in snovanje nove človeške vrste. Gre za pomemben izum na področju biotehniške in biomedicinske znanosti.

Ta znanstveni dosežek omogoča preboj na področju zdravljenja bolezni, ker imajo njegove klinične aplikacije terapevtski učinek, in pri podaljševanju življenjske dobe. Oboje je pohvalno. A je tu še temna plat. To na dolgi rok omogoča tudi »dizajniranje« ljudi, kar že zdaj odpira nove etične in teološke dileme. Kje je dopustna meja takšnih spolzkih intervencij? Ali lahko človek – molekularni biofizik – v Božjo evolucijo umesti svojo evolucijo in tekmuje oziroma soustvarja z Bogom? Ali lahko izboljšuje padli svet? Kaj če ga s tem vodi v propad? Biofiziki so šli v odnosu do Boga korak dlje kot astrofiziki. Človekova želja je od vedno, da bi postal kakor Bog (1 Mz 3,5). Nacistična evgenika je poskusila izboljšati človekov genski fond in spodbujati zaželene lastnosti, a je takšno izpopolnjevanje arijske rase vodilo v grozo.

Znanstveni dosežek CRISPR človeku omogoča, da se igra Boga. Ali se človek res igra Boga? Zakaj Bog takšno nenaravno igro dopušča? Kaj je s človekovim dostojanstvom? Kako CRISPR, s pomočjo katerega lahko ustvarimo nove pasme rastlin, živali in ljudi, krši versko prepričanje? Sveto pismo tehnologije matičnih celic ni predvidelo, ker zanje niso vedeli. Nekateri teologi zagovarjajo, da je vse, česar Sveto pismo ne prepoveduje, dovoljeno. Vendar je treba na tak bioterorizem gledati širše. Nekateri teologi prepoznajo v bioznanstvenikih Božje sodelavce. Vendar judovski Talmud pravi, da so pri ustvarjanju človeka trije partnerji: moški, ženska in Bog. Tu imamo četrtega partnerja z imenom CRISPR. Kako pa gledajo judovski rabini na podaljševanje človekove življenjske dobe s pomočjo tehnologije? Za njih je podaljšano življenje priložnost za daljše čaščenje Boga.

Genetska revolucija je razburljiva, zato moramo biti pri njeni uporabi previdni. Zlasti kadar gre za reproduktivno tehnologijo ter njene družbene, ekonomske, sociološke in psihološke učinke.

Greha tako in tako ne moremo eliminirati na tehnični način, ker gre za duhovno kategorijo. Če mora predpisani otrok ustrezati našim dizajnerskim specifikacijam, da bi ga sprejeli in imeli radi, bomo ustvarili monstrum; lepo in zdravo pošast, spako. Zato morata tudi teologija in družbeno angažirana Cerkev redno odgovarjati na bioetične dileme. Ne smemo zanemariti, da je stvarjenje proces, s katerim Stvarnik vzpostavlja in vzdržuje obstoj bitij, ki niso Bog.

Ne Prometej ne Frankenstein ne smeta narekovati naše etike. Vsak tehnološki napredek, od ognja do urejanja genov, prinaša potencial za dobro in zlo. Mitološki Prometej nam je prinesel ogenj, toda ogenj, ki greje ognjišče, lahko hišo požge. Ko bioznanstvenik pogleda pod mikroskop, mora tam videti Božjo roko, ne pa svoje roke. Ne zato, ker je Bog kapricast in se počuti ogrožen, ampak, ker je to v naše dobro. Mi potrebujemo zdravo mejo, ne pa Bog.

Bog je dal človeku razum in prav je, da ga uporabljamo. Že Galileo Galilei je trdil, da je matematika jezik, s katerim Bog piše veselje. Globoko veren protestant Leonhard Euler iz Švice, matematik matematikov, je na dvoru ruske carice Katarine Velike v Sankt Peterburgu na njen predlog osramotil Denisa Diderota, francoskega filozofa in zagovornika ateizma, ki je dvorjane ščuval proti Bogu. O tem imamo zapis, a tudi če gre za anekdoto, je v njej temeljna resnica: Boga ne more nihče ovreči. Matematik Euler naj bi ošabnega ateista Diderota, ki se je predstavil kot genialni izobraženec in vseved, pred zbrano publiko na dvoru osramotil s preprosto algebrasko enačbo, ki jo je napisal na tablo in ga z njo izzval trdeč: »Gospod Diderot, Bog obstaja, odgovorite.« Osramočeni in poraženi ateistični filozof je zardel, ostal brez besed in Katarino Veliko zaprosil, če lahko zapusti Rusijo in se vrne v Pariz. Sram ga je bilo, ker ni dojel niti najosnovnejše enačbe, kosati pa se je hotel s samim Bogom! Ironično je, da se tudi današnji sekularni bioznanstveniki ponašajo s tem, da se z izumom CRISPR igrajo Boga. Zakaj Boga vpletajo v svojo enačbo, če vanj ne verjamejo?

Za transhumaniste pomeni CRISPR konec utopije o prihodnosti. Toda organizmi, izdelani na ta način, bi slej ko prej postali zastareli modeli, tako kot to postanejo prenosniki in mobilni telefoni. Na ta način zasnovane osebe ne bi bile svobodne, ker svoboda zahteva drugačen izvor. Vsak človek ima pravico do svoje edinstvene srečke v veliki genetski loteriji prenosa človeškega življenja. Pravico, da ni zasnovan. Pravico, da živi svoje življenje kot presenečenje.

Človek se ne more igrati Boga, ker nima božanskih lastnosti. Naša všemogočnost, pravičnost, ljubezen, vseprisotnost, modrost so drugačne od Božjih. Človek ne more prevzeti vloge in mesta Boga in ju nikoli ne bo. Genetske CRISPR škarje ne bodo nikoli spodkopale Boga, niti nas ne bodo od njega odrezale. Psalmist se je izrazil satirično, ko je napisal, da se Bog človekovi domišljavosti, ki meji na blaznost, posmehuje, medtem ko se mi hvalisamo, da imamo Boga v pesti. »Ta, ki prestoluje v nebesih, se smeje, Gospod se jim posmehuje.« (Ps 2,4)

VREDNOTE

Ace Arsov je duhovnik v Evangelijski cerkvi Logos Bled ter voditelj Društva Doulos za pomoč zasvojevcem in njihovim svojcem.

Veliko izkustev je v življenju človeka, eno temeljnih je vera. Ni človeka na zemlji, ki ne bi veroval v nekaj. Z gledanjem, poslušanjem in prijemanjem niso izrabljene vse možnosti, ki so nam dane, kajti vera je stik s stvarnostjo, ki je drugačna; globlja kot gledanje. Tudi ljubezen presega oprijemljiva dejstva. V Stari zavezi je izkustvo vere poimenovano s številnimi besedami, ki se nanašajo na zaupanje, varnost in upanje v Boga, v Bitje, ki presega človeka in je večno. Samo v Bogu človek najde varno sidro svojega bivanja. V starozaveznem jeziku verovati pomeni odgovoriti na Božje delovanje. Bog se človeku razodeva kot tisti, ki ga ljubi in mu je zvest. Bog ga išče in notranje nagovarja. Človek, ki je od Boga ustvarjen, v sebi nosi pečat hrepenenja po Bogu: »Kot otrok, ki išče starše in se k njim vrača.« Verovati pomeni reči Bogu »da«, zgraditi svoje bivanje na njem. Zato moramo spoznati njegovo odrešenjsko delovanje, ki se razodeva v človeški zgodovini. Ne verujem v nekaj, ampak v nekoga. V knjigah Nove zaveze je vera odločilni odnos človeka z Bogom. Kristjan je tisti, ki veruje v Boga Jezusa Kristusa. Ni se dovolj ustaviti pri tem, da je bil Kristus dober in moder človek in zanimiva osebnost. Verovati pomeni sprejeti pričevanje o Jezusu, tudi o križanem in vstalem. »Križ ljudje najraje zavračamo, raje kot v vstajenje pa verjamemo v reinkarnacijo.« Vera je tudi »tvegana pustolovščina«, saj lahko ustvarja vznemirljive trenutke, ker Boga z razumom ne moremo do kraja razumeti. Vera je podarjena, zahteva pa, da se zanjo trudimo. Vera ni samo odpoved in žrtev, je tudi polnost in neizmerna obogatitev, »največ, kar lahko človek doseže v življenju«.

Veren človek se zaveda, da zanj skrbi izredno dobri Bog, s katerim se lahko pogovarja. Kdor ne moli, lahko pride do intelektualne vere, a Boga ne doživi v toplini, ki jo doživljajo ljudje, ki se z njim pogovarjajo. Vera zahteva tudi moralna dejanja. Krščanska vera je osebna, hkrati pa tudi občestvena in zahteva javno vidnost. Kristjan ve, da je svet brez Boga tudi svet brez upanja. Nujnost Boga za svet in v svetu je tudi največje družbeno in politično vprašanje, ki postavlja kristjane pred dolžnost soodvisnosti: spoštovati moramo drugače verujoče, vendar obstajajo vprašanja, o katerih ni pogajanj in jih ne smemo pohoditi, sicer porežemo vejo, na kateri sedi človeštvo.

Danes vero opredeljuje šibko versko znanje, zato »ostajamo z otroškimi pojmovanji« tudi v odraslih letih. Če vero jemljemo zgolj kot navado, običaj brez globljih korenin, smo jo deformirali. Vero pojmujemo tudi kot servis, uslugo, ki se plača. V družini mnoge probleme verske vzgoje prepuščamo drugim, zlasti Cerkvi, pa starim staršem, ki ne morejo biti kos sodobnim potrebam otrok. Pomembni so starši. Če očetje ne bodo prevzeli aktivnejše vloge v verskem oznanilu v družini, ne bo verskega preporoda. Nadvse pomembno je otrokom dajati zgled. Danes je problem v tem, ker je vera pretrgala vez celo s tradicijo, zato več ni močna in ne raste, tako kristjani nismo kvas, sol in luč v svetu. Moramo se prilagajati novim časom, a vedno znova ohranjati dobra stara pota: »O tvojih ukazih hočem premišljati in gledati na tvoja pota.« (Ps 119,15)

»Oče naš, ki si v nebesih...«

Samo dve besedi iz te molitve sta danes ključni: Oče naš. Ali si lahko zamislimo lepši vstop v novo leto kot z mislijo na Boga, ki nas ljubi in kliče k sebi? Novo leto je nova priložnost za nov začetek – in najboljši začetek je z Očetom, ki nas nikoli ne zapusti.

Zgodba, ki razkriva srce Očeta. Na Tajskem je živel mladenič Sawet. Naveličal se je mirnega življenja na podeželju in odšel v Bangkok, da bi našel smisel. Namesto smisla je našel svet drog in prostitucije. Postal je trgovec z dekleti, nekatera so bila stara komaj deset let. Denar, moč, priljubljenost – imel je vse. Dokler ni nekega dne ostal brez vsega. Oropan, sam, v baraki ob smetišču. Takrat se je spomnil besed svojega očeta: »Čakal te bom.«

Sawet mu je pisal: »Oče, če me še čakaš, obesi belo zastavo na drevo ob hiši. Ko bom šel mimo z vlakom, bom vedel, da me sprejemaš.« Ko se je vlak približal hiši, ni upal pogledati. Prosil je sopotnika, naj pogleda namesto njega. Ta pa je rekel: »Na drevesu ne visi zastava... celo drevo je ovito v belo platno.« Ko je stopil z vlaka, ga je oče objel in rekel: »Čakal sem te.«

Tri besede, ki zdravijo srce vsake izgubljene duše: Čakal sem te. Če človeški oče zmore takšno ljubezen, koliko bolj naš nebeški Oče? On nas kliče, ko zaidemo. On nas čaka, ko se oddaljimo. On nas sprejme, ko se vrnemo.

Novo leto – nova priložnost. Novo leto je kot potovanje z vlakom – ne vemo, kaj nas čaka na postajah, a vemo, kdo nas čaka na cilju. Bog nas pozna. Ve, da brez njegove ljubezni ne najdemo smisla. Zato nas v svoji Besedi imenuje »otroci« in sebe »Oče«. To je eno največjih odkritij Svetega pisma – odgovor na najgloblja hrepenenja človeka: potrebo po ljubezni.

V teh treh črkah – Oče – je odgovor na tri največja vprašanja:

- Kdo smo? Božji otroci.
- Od kod prihajamo? Iz rok ljubečega Stvarnika.
- Kam gremo? Domov, k Očetu, ki nas čaka.

Novoletni izziv. Ko boš ta teden prižgal svečo, ko boš slišal zvonove, ki oznanjajo novo leto, spomni se: Oče te čaka. Ne z belo zastavo, ampak z odprtimi rokami. Naj bo Kristusova luč tvoj nov začetek.

Bog pravi v Izaiju 43,19: »Glej, nekaj novega storim.« In v Psalmih 90,12 beremo: »Uči nas šteti naše dni, da pridobimo modro srce.« Novo leto ni le koledarska sprememba – je povabilo k vrnitvi domov. Naj bo to leto, v katerem se vrneš k Očetu.

Molimo. Oče, hvala, da nas čakaš. Hvala, da si nam dal novo leto kot priložnost za nov začetek. Naj tvoje srce ogreje naše srce. Naj tvoja luč razsvetli našo temo. Pomagaj nam, da se vrnemo k tebi in ponesemo tvojo ljubezen v svet. Amen.

Vrtnarji ljubezni

VREDNOTE

Sveti Maksim Spoznavalec (ok. 580–662) je bil izjemen teolog, filozof in mistik, ki je s svojim delom odločilno vplival na krščansko misel in duhovnost.

V vrtu Duha je ljubezen najbolj izvrsten cvet, njeni cvetni listi se odpirajo s potrpežljivostjo, njen vonj pa je prežet s prijaznostjo. Je kot tiha moč starega hrasta, ki ponuja senco vsem, ki iščejo zatočišče pod njegovimi vejami, ne da bi se spraševali, zakaj so pozni ali kaj jih je zadržalo.

Predstavljajte si sredi te zelene pokrajine grm, ki ima namesto cvetov trnje. Njegove veje so grčaste od prepira, liste pa prežema zloba. Ta grm ne nudi zavetja, ampak praska in rani. Je v nasprotju s prisotnostjo ljubezni, saj je utelešenje nesoglasij in zamer. Tisti, ki v svojih srcih gojijo takšne trne, hodijo po poti, ki se razlikuje od nežnih daril ljubezni. So kot vrtnarji, ki namesto da bi negovali zemljo za obilno žetev, sejejo semena grenkobe, ki zemljo zastrupljajo.

In ker je ljubezen bistvo Božanskega, vsaka oddaljitev od nje vodi proč od Božjega objema. Bog je podoben brezmejnemu morju ljubezni, kjer je vsak val, ki boža obalo, nežen šepet Božje naklonjenosti. Obrniti se stran od ljubezni pomeni obrniti se stran od tega oceana, se znajti v pusti puščavi, kjer je Božji šepet oddaljen in šibek.

Živeti v resničnem občestvu z Bogom pomeni skrbeti za vrt svojega srca, izrjavati trnje sovraštva in sejati semena potrpežljivosti in prijaznosti. Pomeni zalivati semena z razumevanjem, saj je prava narava ljubezni svetišče miru in dobre volje.

V simfoniji obstoja je vsako dejanje potrpežljivosti nota, ki se usklajuje z božansko melodijo, in vsako prijazno dejanje besedilo pesmi novega stvarjenja. Biti prepirljiv in zlonameren pomeni igrati neskladno noto, vnašati spopad, ki odmeva v duši in moti nebeški zbor. Zato si prizadevajmo biti vrtnarji ljubezni. Gojimo duha, ki cveti s potrpežljivostjo in prijaznostjo, ki vse sprejme v svojo senco in zrcali Božjo ljubezen v vsaki misli, besedi in dejanju. Kdor to živi, se približa srcu Boga, ki je ljubezen sama.

Dotik človečnosti

VREDNOTE

Dušan Barišič je duhovnik iz Evangeličanske cerkvene občine Koper-Izola ter nekdanji direktor Društva za pomoč zasvojenecem od nedovoljenih drog, ki se ukvarja z rehabilitacijo zasvojenih oseb.

Danes me je življenje spet ustavilo. V službeni naglici sem se peljal po cesti proti Vanganelskemu jezeru, ko sem s kotičkom očesa opazil temno postavo, skrčeno na pločniku.

Rekel sem si: »Ko se bom vračal, se ustavim in preverim, ali je s človekom vse v redu.« In res sem se čez kakih dvajset minut vrnil. Šlo je za človeka v stiski. Kmalu sem izvedel, da mu je ime Goran. Obležal je na osončenem avtobusnem postajališču. Ko sem se mu približal, sem opazil dve vozili, iz katerih so izstopili ljudje in odvrgli smeti v koš, ne da bi pogledali na ubogega človeka. Z mirno vestjo so se odpeljali. Pristopil sem in človeka na tleh vprašal: »Gospod, ali ste v redu?« Pogledal me je in mirno rekel: »Gospod, živ sem. V stiski sem se napil in zdaj počivam.« Bil je simpatičen, pristen in iskren. Vsak človek si zasluži človeško dostojanstvo. Pogovor sva začela kot dva gospoda. Spraševal sem ga, od kod je, kaj tu počne in ali mu lahko pomagam. Ponudil sem mu prevoz do mesta, a sva ugotovila, da ne more vstati, ker ga močno boli desni gleženj. Zato se mu predlagal, da ga odpeljem do bolnišnice, kar je sprejel.

V tistem trenutku se je poleg naju ustavil tretji avto. Zadaj je imel velik simbol ribice, znak kristjana. Pomislil sem, da se je ustavil zato, da mu ponudi pomoč, a sem hitro ugotovil, da je tudi on odvrgel nekaj smeti in se brez besed odpeljal.

Gospoda Gorana sem vprašal, ali ima zdravstveno kartico. Ker je povedal, da je nima, sem poklical številko 112. Zelo prijazna gospa me je takoj povezala z urgenco. Razložil sem, da ob meni leži brezdomec, ki ne more vstati. Zaposili so me, naj ostanem z njim, dokler ne prispe rešilni avto. Privolil sem.

Med čakanjem sva začela bolj osebni pogovor. Povedal mi je, da so ga starši odslovili pred več kot dvajsetimi leti, ker je kadil marihuano, in da je zdaj poleg kajenja postal odvisen še od alkohola. Zdravil se je že trikrat, žal neuspešno, zato se vedno znova vrača k življenju pod milim nebom.

Ko sem ga vprašal, koliko je star, mi je odgovoril, da ima 44 let. Nasmehnil sem se in mu rekel: »Potem sva isti letnik! Kdaj imate rojstni dan?« Odvrnil je: »Rojen sem bil 15. oktobra 1980.« Osuplo sem ga pogledal in ganjen rekel: »Gospod Goran, danes imate rojstni dan. Vse najboljše. Danes niste več stari 44 let, ampak 45 let.«

Objel sem ga, čeprav je zaudarjal, in naredil skupno sliko predvsem zato, da bi mu polepšal vsaj trenutek. Spomnil sem se, da imam v avtu majhno čokolado Milko. Z nasmehom jo je sprejel. Tako sva z gospodom Goranom na pločniku ob smetnjaku proslavila njegov rojstni dan.

Kmalu je prispelo reševalno vozilo z dvema tehnikoma, ki sta ga prijazno ogovorila in odpeljala na urgenco v Izolo. Počakal sem, da sta ga naložila na nosila. Stisnil sem ga za roko in se mu zahvalil za pogovor.

Verjamem, da je gospod Goran hvaležen za pomoč, a ko sem gledal za njim, ko sta ga sočutna reševalca odpeljala, sem v sebi začutil toplino. V meni se je nekaj premaknilo. Tako srečen sem bil. Tako bogat sem se počutil. Globoko v meni je odmevalo spoznanje, da se nisem jaz dotaknil njega, ampak se je on dotaknil mene. Nisem jaz toliko pomagal njemu, kot je on pomagal meni. Njegova bolečina je postala moja bolečina. V srcu še vedno čutim njegov otožni, a hvaležni pogled. To je bil dotik človečnosti. Tih opomin, da Bog med nami ni skrit le v cerkvi, temveč v človeku, ki leži na cesti. To srečanje mi je znova pokazalo, zakaj nas je Bog ustvaril: da ljubimo, da smo ljubljeni in da v Drugem prepoznamo Njegovo podobo. Da posnemamo usmiljenega Samarijana iz Jezusove zgodbe.

Bog, hvala ti za vsak trenutek, ko nas življenje ustavi, da bi se v Drugem naučili biti človek.

Premagaj húdo z dobrim

VREDNOTE

Tjaša Golobič Štucin je teologinja, sociologinja in pedagoginja ter animatorka občolskih dejavnosti iz Novega mesta.

Apostol Pavel v Pismu Rimljanom zapiše besede, ki so izziv za vsakega kristjana: »Nikomur ne vračajte hudega s hudim. Pred vsemi ljudmi si prizadevajte za dobro. Če je mogoče, kolikor je odvisno od vas, živite v miru z vsemi. Ne maščujte se sami, ljubi, ampak prepustite sodbo Bogu, saj je pisano: ›Moje je maščevanje, jaz bom povrnil,‹ pravi Gospod. Nasprotno: ›Če je tvoj sovražnik lačen, mu daj jesti; če je žejen, mu daj piti; s tem boš nanj kopicil žareče oglje.‹ Ne daj se premagati hudemu, temveč premagaj húdo z dobrim.«

Te besede se upirajo naši naravni logiki. Že pri majhnih otrocih vidimo, kako težko je živeti po tem načelu. V šolskih hodnikih pogosto slišimo: »On je prvi začel!« ali »Tudi on je meni storil isto!« Otroci hitro držijo zamero in si zapomnijo vsako krivico. Čeprav razumejo, da je sprava prava pot, si v sebi želijo poravnati račune. Podobno se dogaja odraslim. Ko nas prizadenejo krivice, laži ali obtožbe, bi najraje vzeli stvari v svoje roke. Molitev za sovražnike? Delati dobro tistim, ki nam škodujejo? To je zadnje, kar si želimo.

Toda kristjan ima v srcu Svetega Duha, ki nas opominja: Prepusti sodbo Bogu. Zakaj? Ker sami nismo pravični sodniki. Naša človeška pravičnost je omejena, pogosto obarvana z jezo in bolečino. Bog pa je pravičen in usmiljen.

Kralj David se je tega naučil skozi preizkušnje. V Psalmu 9 opeva Boga, ki rešuje stiskane in krivične prepušča njihovim lastnim načrtom: »Gospod, slavil te bom z vsem srcem, pripovedoval bom o tvojih čudovitih delih. V tebi se bom veselil in ukal, opeval bom tvoje ime, Najvišji. Gospod je zatiranemu zavetje, zavetje v času stiske. Kdor pozna tvoje ime, zaupa vate, kajti ti, Gospod, ne zapustiš tistih, ki te iščejo.«

To je naša moč: zaupnost z Bogom. Ko pred Njega prihajamo takšni, kot smo – ranjeni, jezni, prizadeti – in Mu izročimo svoje bolečine, svoje grehe in celo ljudi, ki nam povzročajo krivico, se zgodi nekaj čudovitega. Naše srce se osvobodi bremena maščevanja. Bog postane naše zavetje.

Kristjan veruje, da Bog ne rešuje popolnih, temveč je blizu tistim, ki ga iščejo in priznavajo svojo odvisnost od Njega. Zato lahko zaupamo: »Ne daj se premagati hudemu, temveč premagaj húdo z dobrim.«

Vprašanje za osebno refleksijo: Koga danes lahko premagam z dobrim? Kje lahko namesto maščevanja izberem pot ljubezni?

Ne s pridnostjo, ampak s pripadnostjo

VREDNOTE

Dušan Barišić

»Vsako mladiko na meni, ki ne rodi sadu, odstrani; in vsako, ki rodi sad, očiščuje, da rodi še več sadu. Vi ste že čisti zaradi besede, ki sem vam jo povedal. Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika ne more sama roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni. Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu, kajti brez mene ne morete storiti ničesar. Če kdo ne ostane v meni, ga vržejo proč kakor mladiko in se posuši. Te mladike poberejo in vržejo v ogenj in zgorijo. Če ostanete v meni in moje besede ostanejo v vas, prosite, kar koli hočete, in se vam bo zgodilo. V tem je poveličan moj Oče, da obrodite obilo sadu in postanete moji učenci. Kakor je Oče mene ljubil, sem tudi jaz vas ljubil. Ostanite v moji ljubezni! Če se boste držali mojih zapovedi, boste ostali v moji ljubezni, kakor sem se tudi jaz držal zapovedi svojega Očeta in ostajam v njegovi ljubezni.« (Evangelij po Janezu 15,1-10)

Milost vam in mir od Boga, našega Očeta, in Gospoda Jezusa Kristusa. Ena največjih človekovih danosti je želja po tem, da bi njegovo življenje imelo pomen. Hočemo obroditi sadove. Hočemo, da naš trud pusti sled. A Jezus nam v današnjem evangeliju odkrije, da obstaja le en način, da naše življenje obrodi sad: ostati v Njem. Brez Njega ne moremo storiti ničesar. Avguštin je dejal, da tisti, ki misli, da lahko sam obrodi sadove, ni v Kristusu, ki je Trta. Vsak človek, ki dozoreva, se ozre nazaj in se vpraša: »Ali sem ljubil? Sem dajal življenje naprej?« Človek postaja to, česar se spominja – in spomin duše ohranjajo predvsem dejanja ljubezni. Da pa bi ta dejanja obrodila sad, jih mora prežeti Božji Duh. Potrebni so kontemplacija, ponavljanje in vera, ki raste v zvestobi. V svetopisemskem jeziku je trta simbol Božjega ljudstva. Bog je Izrael presadil iz Egipta v obljubljeno deželo – kot mladiko, da bi obrodila sad. V Novi zavezi Jezus sam postane Trta, mi pa smo mladike. V krstu smo bili prišiti na Trto – na Kristusa. Sami zase ne moremo preživeti. Nobena mladika ne more roditi, če ni povezana z izvorom življenja, ki je Trta. Vsa zakramentalna milost – krst, evharistija – je prazna, če v njej ne deluje Sveti Duh. Sveti Duh pa nikoli ne deluje samo v posamezniku. Sveti Duh je oskrbnik Vinograda. On ustvarja občestvo. Tako Cerkev ni zbor pridnih posameznikov, ampak skupnost grešnikov, ki skupaj dovolijo, da jih Bog preobrazi. Sam ne morem postati svet. Sam sem suha mladika.

Teolog Zizioulas je zapisal, da do Boga ne moremo drugače kot skozi odnos z drugim človekom. Kdor ne ljubi bližnjega, ne ljubi Boga. Človek je ustvarjen za skupnost, in prav vsak izmed nas razodeva nekaj od Božje lepote. Kot umetnina razodeva umetnika, tako vsak človek govori o Bogu. A le tisti, ki ljubi, zna v drugem prepoznati Božjo podobo. A pozor – ljubezen kristjana ni moralni dodatek veri. Niti ni zgolj emanacija Božje narave. Ljubezen je konstitutiv Božje narave. Ljubezen je tisto, kar Boga naredi to, kar On je – ples (perihoreza) Vseljubezni Treh Svetih Oseb, ki tvori podstat enega Boga, v katerega kristjani verujemo in v katerega se po načinu novega, cerkvenega – občestvenega – obstoja tudi sami preoblikujemo. Enako velja za človeka. Človek ni človek zato, ker diha in dela, ampak ker ljubi.

Prava vera se pokaže v tem, koliko ljubezni sprožim okoli sebe. Ljubezni, ki ni napor, ampak sad bivanja v Kristusu. Jezus pravi: »Po tem bodo spoznali, da ste moji učenci – če se boste ljubili med seboj.« Veliki Atanazij je zato zaključil: »On je postal človek, da bi mi postali bogovi.« Pozneje je pravoslavni teolog Justin Popović dodal: »Mi smo za Bogočloveka, ker smo za človeka.« Zaradi teh skrivnosti sadovi, ki jih prinašamo, niso samo zunanja dela. So tudi notranji darovi: mir, potrpežljivost, dobrota, zvestoba, veselost. To so vzgibi Božjega v nas. Dobrota in zvestoba v službi skupnosti, veselje pa kot dar življenja v njej. Kjer teh sadov ni, tam pretok Duha zastane. Pogosto to praznino človek zapolni s ponaredki – z iluzijo sreče brez Boga. Brez Drugega in drugačnega. To bi bila sreča brez srečanja. A ponaredek nima duše. Kot umetnina brez avtorja, kot vino brez trte. Kot posamezne jagode ne pomenijo veliko, a skupaj postanejo vino, ki razveseljuje srce, tako tudi kristjani skupaj postanemo dar. Sam zase sem nepopoln, a v Kristusu in v občestvu postanem orodje za Božje kraljestvo. Biti povezan pomeni dovoliti Bogu, da me obrezuje – skozi izgube, razočaranja, križe ..., a prav te rane pripravijo srce za večji sad.

Vsako življenje ima svoje sušne dobe. V teh trenutkih se pokaže, ali smo povezani s Trto. Jezus nas vabi: »Ostanite v meni.« Grška beseda »meno«, ki jo prevajamo kot »ostati« (in se v tem odlomku pojavi kar sedemkrat), pomeni tudi »vztrajati« ali »ostati zvest«. Vera zato ni zgolj čustvo, ampak odločitev, da ostajam povezan z Njim, tudi kadar je težko. In prav ta zvestoba rodi najlepše sadove: brate, vernike, sosede ali državljane, ki ostajajo zvesti tudi v trenutkih stiske in razočaranj. Kdo si ne bi želel takega prijatelja ali brata? Vesoljni Cerkvi je nekako uspelo proizvesti več kot dve milijardi »posameznih mučnikov«, ki se vsak zase trudimo zadovoljiti notranji glas, za katerega smo prepričani, da je Božji. Včasih prepričani, da ravno nam iz našega varljivega srca govori Sveti Duh. Poslušamo vpitje s prižnic: »Bodite popolni, kakor je popoln vaš Oče«, misleč, da gre za neoporečnost. Božja svetost in popolnost pa se ne dosemeta s pridnostjo posameznika, ki se na vso silo trudi zadovoljiti pričakovanja religioznih sodnikov. Kristus ne išče popolnih – vsaj ne takšnih. Išče povezanost. Želi, da ostajamo v Njem, ker nas ljubi. Želi, da tudi sami ostanemo skupaj za vsako ceno. Da se naučimo perihoreze – Božjega plesa, na katerem Božja Trojica utemeljuje pridevnik »svet«. Vse drugo – sadovi, prepoznavnost, uspeh – pride ob pravem času. Georgije Florovski je zapisal: »Prava ljubezen ni čustvo, temveč dogodek občestva: srečanje dveh oseb, ki se v Kristusu ne samo podpirata, ampak skupaj rasteta v resnici. Ljubiti drugega pomeni sprejeti odgovornost za njegovo pot k Bogu in hkrati dovoliti, da tudi on postane del tvoje odrešitve.«

Naj nam danes odzvanja v srcu Njegova beseda: »Brez mene ne morete ničesar storiti.« To ni poniževanje, ampak ljubeče vabilo: ostani z menoj, ker te ljubim. In v tej povezanosti bo tvoje življenje rodilo sadove, ki trajajo.

In mir Božji, ki presega ves človeški razum, naj varuje vaša srca in vaše misli v Jezusu Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Mir, ki prebiva med skalami in viharji

VREDNOTE

Dr. mag. Peter Golob

»Zahvaljujem se svojemu Bogu, kadarkoli se vas spominjam, in v sleherni svoji molitvi zmeraj z veseljem molim za vas vse zaradi vašega občestva v evangeliju od prvega dne do zdaj. Prepričan sem, da bo on, ki je začel v vas dobro delo, to delo dokončal do dneva Kristusa Jezusa.« (Pismo Filipljanom 1,3-6)

Pismo Filipljanom je napisano z jezikom, ki diši po domu. Pavel ne piše kot hladni teolog, temveč kot prijatelj, kot brat, kot oče. Njegove besede so polne nežnosti, hrepenenja, topline. V njih čutimo srce, ki bije za skupnost, ki jo ljubi. Cerkev v Filipih je bila raznolika – kmetje, obrtniki, trgovci, osvobojeni sužnji, veterani rimske vojske. Pluralna, evropska, živahna. Toda prav ta raznolikost je prinesla napetosti. Med verniki so se pojavili strahovi, nezaupanje, občutek nemoči. Pavel ne piše, da bi izločal nasprotnike, temveč da bi zdravil ranjeno skupnost. Njegove besede so balzam za dušo, sidro sredi vihravega morja, steber Božjega usmiljenja.

Ko je Pavel pisal to pismo, je bil sam v stiski, v verigah, v negotovosti. Njegovo stanje bi lahko primerjali s tornadom – silovit, uničujoč, brez izhoda. Podobno tudi cerkev v Filipih: preizkušena, prestrašena, razklana. Toda Pavel razodeva skrivnost: v središču tornada je mir. Tako kot v naravi – v očesu tornada je tišina. Tam ni vetra, ni razdejanja. Tam je zatišje.

Zgodovina pozna pričevanja ljudi, ki so preživeli tornado in videli njegovo notranjost. Kmetovalec Will Keller je leta 1928 stal na polju, ko se je nebo spremenilo v grozečo pošast. Trije lijakasti oblaki so se združili v vrtnčasto gmoto, ki je požirala vse pred seboj. Veter je tulil kot sto lokomotiv, zemlja se je tresla, zrak je bil poln prahu in plinov. Ko ga je tornado zajel, je opisal prizor: »Vse je bilo mirno kot smrt.« Nad njim se je odprlo okroglo nebo, obkroženo z vrtečimi se stenami oblakov, osvetljenimi z bliski, ki so cikcakasto rezali temo. Slišal je sikajoč zvok manjših vrtncev, ki so se rojevali in razpadali kot divje živali. Dihanje je postalo napor, a v tisti tišini je začutil nekaj veličastnega – mir sredi kaosa.

Podobno je leta 1951 Roy Hall stal pred svojo hišo, ko je nebo postalo zeleno, kot bi se pripravljalo na konec sveta. Toča velikosti bejzbol žog je razbijala strehe, veter je tulil kot tisoč glasov. Nenadoma je zaslišal ropot, ki mu je sledila popolna tišina. Streha njegove hiše je odletela kot papir, a ko je pogledal navzgor, je zagledal notranjost tornada: gladke stene oblakov, osvetljene z modrikasto svetlobo, ki jo je ustvarjala nenehna igra strel. Vse je bilo mirno, skoraj nadnaravno. In potem je tornado odšel, kot da se ni nikoli zgodil, nebo se je razjasnilo, sonce je posijalo.

Kaj nas uči ta podoba? Sredi najhujše nevihte obstaja prostor miru. Mir ni v tem, da ustavimo nevihto, ampak da najdemo mir sredi neviht; da imamo notranji mir, tudi ko okoli nas vladajo težave in obup.

Še ena zgodba govori o umetniku, ki je iskal podobo miru. Bogat mož ga je prosil: »Naslikaj mi mir.« Umetnik je dolgo razmišljal. Kaj je mir? Tišina? Lepota? Harmonična narava? Po dolgem premisleku je naslikal idilično vasico: zelena polja, modro nebo, ptice v letu, v daljavi ljubka hišica, ki se kopa v soncu. Ko je sliko prinesel bogatašu, je ta le odkimal: »To ni pravi mir. Poskusi znova.« Umetnik se je vrnil v atelje. Srce mu je bilo težko, a ni obupal. Tokrat je naslikal mater, ki v naročju drži spečega dojenčka. Ljubeč nasmeh, nežnost, toplota doma. »To je mir,« si je mislil. Toda bogataš je spet zavrnil: »Ne, to še ni pravi mir.« Umetnik je bil obupan. V njem je vrela jeza, čutil je zavrnitev. V tišini ateljeja je hodil gor in dol, razmišljal, celo molil: »Gospod, pokaži mi, kaj je resnični mir.« Nenadoma se mu je porodila ideja. Zagrabil je čopič in začel slikati kot še nikoli prej. Barve so kričale, poteze so bile silovite. Ko je končal, je stekel k bogatašu.

Na platnu je bilo razburkano morje, ki je besno butalo ob pečino. Nebo je bilo črno, preprejeno z bliski, veter je bičal oblake, valovi so se dvigali kot gore. Vse je kričalo od moči in besa narave. Toda sredi slike, pod pečino, je bila majhna ptica, stisnjena v gnezdo med skalami. Mirna. Varna. Suha. Njene oči so bile zaprte, kot da spi, medtem ko okoli nje divja nevihta.

Bogataš je dolgo gledal sliko. Nato je rekel: »To je pravi mir.« Mir ni v tem, da ustavimo nevihto, ampak da najdemo zavetje sredi nevihte. Da imamo notranji mir, tudi ko okoli nas vlada kaos.

Ta mir, ki ga je umetnik upodobil, je podoben miru, ki nam ga daje Jezus. To ni mir, ki bi ga svet zlahka razumel. Jezus pravi: »Mir vam zapuščam, svoj mir vam dajem. Ne dajem vam ga, kakor daje svet. Naj se vam srce ne vznemirja in naj se ne boji.« (Jn 14,27) Kristusov mir, kot nam je povedano v Pismu Filipljanom, je »mir, ki presega vsak um« (Flp 4,7). To je pravi mir, ki ga prinaša vera, da sredi orkana obstaja skala, ki nas varuje. Kraj, kjer se nam ni treba bati, in moč, ki razprostre svoja krila nad nami.

Sreča, ki je ne moremo deliti, ni sreča

VREDNOTE

Katja Lipičnik je sociologinja in profesorica ter glasbena učiteljica in animatorka iz Novega mesta.

Predstavljajte si trenutek: nekdo vam zaupa najlepšo novico, kar ste jih kdaj slišali – novico, ki prinaša upanje, veselje, življenje! Toda ne smete je povedati nikomur. Kako bi se počutili? Bi vas razveselila ali obtežila?

Ljudje smo ustvarjeni za skupnost. Radi delimo zgodbe, občutke, veselje. Ko se zgodi nekaj lepega, želimo, da to izvejo tudi drugi. Zakaj? Ker sreča, ki jo zadržimo zase, ni popolna. Veselje, ki ga ne moremo deliti, postane ujeto. Pravijo: »Sreča je edina stvar, ki se množi, če jo deliš.« In danes imam za vas veselo novico – novico, ki spreminja življenje! Ne želim, da ostane samo pri meni, zato vas vabim: ponesite jo naprej!

Zakaj je deljenje tako pomembno? Ko delimo veselje, se zgodi nekaj čudovitega: naše srce se razširi, odnosi se poglobijo, svet postane svetlejši. Bog nas je ustvaril kot bitja odnosa – z Njim in med seboj. Zato je oznanjevanje evangelija več kot dolžnost; je izraz ljubezni. Apostol Pavel v 1 Kor 9,16 pravi: »Če namreč oznanjam evangelij, nimam pravice, da bi se ponašal, saj je to zame nujnost. Kajti gorje meni, če evangelija ne bi oznanjal!«

Evangelij pomeni veselo oznanilo. In kaj je ta vesela novica? V Janezu 3,16 beremo: »Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje.«

Ali ni to čudovito? Bog nas ljubi! Ni nas zapustil, ni obupal nad nami. V svoji ljubezni nam je dal rešitev – Jezusa Kristusa. To je razlog za praznovanje!

Med prazniki, ko se prižigajo luči in zvonovi oznanjajo veselje, se spomnimo: največja luč je prišla na svet v obliki otroka v jasliah. Ta luč razsvetljuje temo greha, strahu in obupa. Vsaka sveča, ki jo prižgemo, nas spominja na Njega, ki je rekel: »Jaz sem luč sveta.«

Bratje in sestre, svet hrepeni po tej novici. Ponesimo jo v svoje domove, na ulice, v pogovore. Naj se veselje množi! Naj postane luč v temi! Ko boste sedeli ob praznični mizi, ko boste slišali božične pesmi, pomislite: to je čas, da delimo največje darilo – Božjo ljubezen.

Molitev hvaležnosti:

Gospod, tebi hvalnice pojemo,
tebe slavimo in poveljučujemo.
Zakaj ti nam svojo dobroto izkazuješ,
nesrečno ljudstvo vedno rešuješ.
Edinstven si, saj grešnika ljubiš,
in nam pomoč od zgoraj nudiš.
Hvaljen bodi, ker slišiš naš jok.
Res, kdo je Bog kot naš Gospod?

Duhovna inventura – praznični trenutek poguma

ODLOČITVE

Rebeka Jovanović je animatorka in moderatorka dogodkov in pomoči na področju dobrotelčnih dejavnosti iz Novega mesta.

Ko se leto nagiba h koncu, se v meni prebudi želja po posebnem pregledu – duhovni inventuri. Ne gre le za seznam napak in grehov, temveč za iskren pogled vase, poln poguma in zaupanja. Poguma, da priznam svoje padce, in zaupanja, da kljub vsemu lahko vedno znova začnem na novo.

Duhovna inventura je kot luč, ki osvetli, kar je v življenju zares pomembno: ljubezen, zaupanje, mir v srcu in preprostost. Včasih ta pogled ni lahek. V njem uzrem svojo sebičnost, nestrpnost, dvome ... A hkrati odkrijem tudi trenutke tihe zvestobe, majhne korake dobrote in iskrene molitve, ki so zrastle iz preizkušenj.

Ko se ustavim in pogledam nazaj, vidim, da me je vsaka izkušnja – lepa ali boleča – oblikovala. Vsaka solza je bila seme, iz katerega je zrastle nova moč. Vsak padec je bil priložnost, da se naučim hoditi z večjo ponižnostjo. Vsaka iskrena molitev je bila most med mojo nemočjo in Božjo milostjo.

Inventura ni konec – je začetek. Je trenutek, ko izročim preteklost Bogu in sprejemem Njegovo povabilo k novemu koraku. Hvaležna sem za lekcije, ki sem jih prejela, in za milost, ki me vodi naprej. Vem, da v vsaki temi tli žarek luči in da Bog nikoli ne obupa nad mano.

Ko prazniki prinašajo luč in toplino, se spomnim besed psalmista: »Preišči me, o Bog, in spoznaj moje srce, preizkusi me in spoznaj moje misli!« (Ps 139,23)

Naj bo ta konec leta priložnost, da odpremo srce za hvaležnost, spravo in nov začetek. Kajti resnična inventura ni le pogled nazaj, temveč odločitev za pot naprej – pot, na kateri nas spremlja Bog, ki dela vse dobro, prav in pravično.

Vprašanje za razmislek: Kaj bom v novem letu pustil za seboj in kaj bom vzel s seboj kot dar milosti?

Uspeh po Božjih merilih

Tjaša Golobič Štucin

ODLOČITVE

Če bi vprašali naključne mimoidoče, kdo je zanje uspešen človek, bi bili odgovori različni – odvisni od osebnega vrednostnega sistema in pogleda na življenje.

Tisti, ki uspeh merijo s finančno močjo in statusom, bi morda rekli: »Elon Musk, ker je inovator in podjetnik, ki spreminja svet s Teslo in programom SpaceX.« Ljudje, ki cenijo znanost in znanje, bi izpostavili: »Albert Einstein, ker je spremenil naš pogled na fiziko in vesolje.« Filozofi, humanisti in ljubitelji dobrot bi z uspehom povezovali Nelsona Mandelo, ker je vodil Južno Afriko iz apartheida brez maščevanja. Tisti, ki uspeh enačijo s sposobnostjo vplivanja in vodenja, bi morda rekli: »Angela Merkel, ker je kot voditeljica Nemčije delovala preudarno in premišljeno.« Ljubitelji umetnosti bi za velikega in uspešnega človeka poimenovali Leonarda da Vincija, ker je bil vsestranski genij. Nekdo, ki uspeh vidi v srečnem in uravnoteženem življenju, pa bi kot uspešnega človeka videl svojo babico, ker je vzgojila veliko družino in vedno ostala pozitivna.

Če bi se ob teh primerih začeli spraševati o svojih dosežkih, bi se morda počutili precej neznatni in neuspešni. Kaj pa, če bi vprašali Boga? Kaj On pravi, kdo je uspešen človek? Odgovor najdemo v knjigi preroka Jeremija (9, 22–23), kjer Gospod pravi: »Modri naj se ne ponaša s svojo modrostjo, močni naj se ne ponaša s svojo močjo, bogati naj se ne ponaša s svojim bogastvom. Kdor se marveč hoče ponašati, naj se ponaša s tem, da je razumen in pozna mene, da sem jaz Gospod, ki delam dobro, prav in pravično na zemlji. To mi je namreč všeč, govori Gospod.«

To je presenetljiv odgovor. Brez da bi razvrednotili dosežke zgoraj omenjenih ljudi, Sveto pismo razkriva, da je pri Bogu uspešen tisti, ki je razumen in pozna Njega. Ne tisti, ki ima največ denarja, vpliva ali znanja, temveč tisti, ki zaupa Gospodu in se ponaša z Njegovo dobroto.

Pomembno pa je razumeti še nekaj: Bog ni na naši strani, kot da bi podprl naše načrte ne glede na vse. Mi moramo biti na strani, kjer je Bog – na strani resnice, pravičnosti in ljubezni. To pomeni, da svoje življenje uskladimo z Njegovo voljo, ne obratno.

Prava modrost je v tem, da ne navezujemo srca na minljive reči, ampak na Boga, ki je naš Gospod in Oče. Bodimo ponosni in veseli, ker smo Njegovi otroci. Ponašajmo se s tem, da hodimo po poti, ki jo On razodeva – po poti dobrote, pravičnosti in usmiljenja.

Novo leto – čas odločitev

Rebeka Jovanović

ODLOČITVE

Ob vstopu v novo leto si pogosto zastavimo odločitve: več gibanja, bolj zdrava prehrana, več časa za družino. Toda iskreno – koliko teh odločitev zares ostane z nami? Velikokrat izzvenijo že po nekaj tednih. Sprašujem se: ali sta med temi odločitvami tudi zamera in jeza, ki ju morda nosimo s seboj več let? Novo leto je priložnost, da starih bremen ne prenesemo v nove dni. Morda nam bo pri tem pomagala zgodba, ki sem jo prebrala.

Zgodba o kamnih

Nekoč je v majhni vasici živel starček, znan po svoji modrosti in mirnosti. Ljudem je znal vedno ponuditi premišljen odgovor. Nekega dne je k njemu prišel mladenič, poln jeze: »Učitelj, ljudje v moji vasi govorijo za mojim hrbtom, me krivično obsojajo. Ves čas sem razburjen in razočaran.« Starec ga je poslušal, nato mirno rekel: »Pojdi do reke, naberi kamenje in ga prinesi sem.« Mladenič, zmeden, je ubogal. Ko se je vrnil, mu je učitelj naročil: »Nosil jih boš ves dan v nahrbtniku.« Po nekaj urah se je mladenič vrnil izčrpan: »Zakaj sem moral to nositi?« Starec se je nasmehnil: »Tako, kot te je bremenila teža kamna, te obremenjujejo tvoje zamere in jeza. Če jih boš nosil s seboj, ti bodo le otežile življenje. Ko se naučiš spustiti te misli in čustva, boš občutil olajšanje in našel mir.«

Kaj nosimo v svojem nahrbtniku? Zgodba je preprosta, a globoka. V življenju nosimo mnoga nepotrebna bremena: zamere, jezo, neodpuščanje. Če jih ne spustimo, nas bodo dušila. Novo leto je priložnost, da odpustimo. Da izpraznimo svoj nahrbtnik. Da dovolimo, da nas Božja milost osvobodi.

Jezus nas vabi: »Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vam bom dal počitek.« (Mt 11,28) To je njegova obljuba za ta trenutek. Ne nosi več kamnov, ki ti kradejo mir. Položi jih k Jezusovim nogam.

Predlagam novoletni izziv. Ko razmišljaš o svojih odločitvah za novo leto, dodaj eno najpomembnejšo: odločitev za mir. Odločitev, da odpustiš. Da ljubiš. Da zaupaš Bogu. Kaj boš nosil v svojem nahrbtniku v letu, ki je pred nami – kamne zamer ali darove milosti?

Z zaupanjem v novo leto

Danilo Jovanović

ODLOČITVE

Ob koncu leta se naše misli s hvaležnostjo ozirajo nazaj na vse trenutke, ki smo jih prejeli kot dar – na izzive, ki so nas oblikovali, na mir, ki nas je spremljal in na milost, ki je včasih sploh nismo opazili. V vsem tem prepoznavamo Božjo dobroto, ki je tiho, a zanesljivo hodila z nami skozi vse dni. Zato želimo ta trenutek posvetiti iskreni zahvali Bogu za leto, ki odhaja – za njegovo vodstvo, moč in nežne sledi, ki jih pušča v naših življenjih.

Psalmist nas vabi: »Slavi, moja duša, Gospoda, ne pozabi nobenega dejanja njega, ki odpušča vso tvojo krivdo, ki ozdravlja vse tvoje bolezni.« (Ps 103) Ko se ozremo nazaj, se spomnimo mnogih trenutkov – uspehov, veselja, pa tudi preizkušenj, skrbi in težav. Toda v vsem tem nas je Bog vodil. Njegova roka nas je nosila tudi takrat, ko tega nismo videli ali razumeli. Božja beseda nas je opogumljala, njegova milost nas je dvigala in njegov mir nas je varoval. Zato se zahvalimo Bogu za vse dobro, kar smo prejeli, pa tudi za tiste težke trenutke, skozi katere smo se naučili še bolj zaupati njemu. Apostol Pavel nas spominja: »Sicer pa vemo, da njim, ki ljubijo Boga, vse pripomore k dobremu, namreč njim, ki so bili poklicani po njegovem načrtu.« (Rim 8,28)

Iz vsake preizkušnje lahko izluščimo blagoslov, ki smo ga prejeli. Ob koncu leta zato glejmo v prihodnost z zaupanjem. Ne vemo, kaj nas čaka, vemo pa, da v novo leto ne stopamo sami – z nami gre Jezus. Njegova obljuba je večna. On je bil zvest včeraj, zvest bo tudi jutri, saj beremo: »Ne boj se, saj sem s teboj, nikar se plaho ne oziraj, saj sem jaz, tvoj Bog.« (Iz 41,10)

Vstopimo v novo leto z vero, upanjem in odprtim srcem. Naj nas spremlja hvaležnost za vse, kar je bilo, in pogum za vse, kar prihaja. Hvala vsakemu posebej za pot, ki smo jo do danes prehodili skupaj, za pristnost, ki smo jo delili drug z drugim. Naj Gospodovo veselje prebiva v naših srcih in naj Božja luč osvetljuje naša življenja.

Misel za pred in po božiču

Dr. Katja Brkič Golob

ZAKLJUČEK

Vsak dan je nova priložnost, da živimo tisto, kar si v srcu želimo: mir, ljubezen, upanje. Ni treba čakati na praznike, da bi začeli – začetek je lahko danes.

Kaj pa zdaj? Vse, kar nas navdihuje ob praznikih – mir, ljubezen, upanje – lahko uresničujemo vsak dan. Imam poseben izziv za vas: Pomislite na najtežjo situacijo v svojem življenju. Bodite iskreni in si napišite pismo. Zapišite, kaj vas drži pokonci, na koga se lahko zanesete, kaj vam daje moč, ko je težko.

Če vam peša vera in ne vidite smisla, se spomnite: Bog vas ima rad in vas ne pušča samih. Vzemite si trenutek za molitev, odprite Sveto pismo, poiščite besede, ki dajejo upanje.

Če iščete več miru, pojdite v naravo, občudujte vse, kar je lepo, prisluhnite tišini, preberite kaj poučnega, kar vas obogati.

Če želite udejanjiti ljubezen, si vzemite čas za svoje partnerje, otroke, starše, prijatelje. Saj veste – čas, ki ga vlagamo drug v drugega, ni nikoli izgubljen. Ne pozabite: majhni koraki štejejo. Vsaka dobra misel, vsaka prijazna beseda, vsak trenutek, ki ga namenite drugemu, gradi svet, v katerem je več topline in upanja.

Naj vam povem skrivnost: ko boste naredili te korake, boste odkrili notranjo moč, veselje in radost, ki prihajajo od Boga – in ne izginejo z zadnjim prazničnim dnevom. Začnite danes – prihodnost se gradi iz trenutkov, ki jih živimo zdaj.

ZAKLJUČEK

Lea Brkič je voditeljica veroučnih aktivnosti ter animatorka in moderatorka na področju družbenih dejavnosti iz Novega mesta.

V moje življenje je prišla neznanka.
Prišla je tiho in neopazno,
nevsiljivo, morda celo prijazno.
Toda kmalu sem ugotovila,
da se je neznanka v nočno moro prelevila,
ki me iz spanja zbudi
ali pa mi s sanjami morečimi grozi.
Neznanka, kdo si ti?
Čeprav je sončen dan
in načrtov sto imam,
se mi v trenutku vse podre,
ker neznanka v misli mi vdre.
Vse se mi nesmisel zdi,
ker neznanka mi grozi.
Neznanka, kdo si ti?
Tudi, ko nekdo mi pomoč ponuja,
se v meni nemir prebuja.
Zakaj?
Ker neznanka spet je tu,
in kaže mi moj problem kot tabu,
ki se ga ni treba dotikati,
niti ga odkrivati.

Neznanka, kdo si ti?
Ko že mislim, da sem se je znebila,
me je zopet s svojo močjo ovila.
Ničesar ne počnem z veseljem,
le iste misli meljem,
kot da sem ujeta v past,
ki me duši in hoče zaustaviti mojo strast.
Kako dolgo bo še tako,
do kdaj neznanka tukaj bo?
Jaz vendar hočem živeti brez nje,
ker tako več naprej ne gre.
Bog, pomagaj mi jo prepoznati vsaj,
da lahko ukrenem kaj,
ker ponoči me mori
in podnevi me pri miru ne pusti.
To je moj krik srca
do samega neba.
In Bog mi v trenutku odgovori:
»Jaz sem tu namesto nje,
ki neznanka je za té,
a jaz jo prepoznam
in tebi svobodno voljo dam,
da jo meni prepustiš
in se je tako znebiš.«
Bog, hvala ti,
ker dal si mi vedeti,
da neznanka, ki uničuje me,
skrb je le.

Na kaj pomislimo, ko izrečemo besedi »dobra misel«? Zagotovo na nekaj spodbudnega in prijetnega. Dobra misel je med drugim tudi rastlina, ki je pri nas znana kot origano. Vsebuje dišavno olje timol, bogata je z železom, magnezijem in omega-3 maščobnimi kislinami. Uporablja se kot začimba v jedeh, kot čaj pa je zelo učinkovit pri prehladu, želodčnih krčih in kašlju.

Dobra misel je tudi ime trgovine. Lahko je citat, ki ga nekje preberemo ali delček pesmi, ki jo poslušamo. Tudi iz zgodbe, ki jo preberemo, lahko oblikujemo dobro misel. Ravno tako nam Sveto pismo prinaša mnogo dobrih misli. Če preberemo nek odlomek iz Svetega pisma, se nam iz prebranega teksta porodi dobra misel.

Ko govorimo o dobrih mislih, gre za kratka, jedrnata sporočila, ne pa za dolge eseje. Če pomislimo na origano, ga v jedeh nikoli ne uporabljamo v velikih količinah, ampak vedno le ščepec. A to je dovolj, da jed postane okusna in posebna.

V poplavi rutinskih in obrabljenih misli je še kako pomembno, da so naše »dobre misli«, ki jih namenimo drug drugemu, izvirne in imajo sporočilo.

V svetopisemskem tekstu iz Matejevega evangelija 25,31–40 beremo naslednje: »Ko pride Sin človekov v svojem veličastvu in vsi angeli z njim, takrat bo sédel na prestol svojega veličastva. Pred njim bodo zbrani vsi narodi in ločil bo ene od drugih, kakor pastir loči ovce od kozlov. Ovce bo postavil na svojo desnico, kozle pa na levico. Tedaj bo kralj rekel tistim, ki bodo na desnici: »Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta! Prejmite v posest kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta! Kajti lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti, tujec sem bil in ste me sprejeli, nag sem bil in ste me oblekli, bolan sem bil in ste me obiskali, v ječi sem bil in ste prišli k meni.« Tedaj mu bodo pravični odgovorili: »Gospod, kdaj smo te videli lačnega in te nasitili ali žejnega in ti dali piti? Kdaj smo te videli tujca in te sprejeli ali nagega in te oblekli? Kdaj smo te videli bolnega ali v ječi in smo prišli k tebi?« Kralj jim bo odgovoril: »Resnično, povem vam: Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.«

Majhno dejanje, ki ga lahko naredimo za človeka v potrebi, je tudi dobra misel, ki jo zapišemo in jo podarimo tistemu, ki ga prepoznamo kot »lačnega, žejnega, nagega«. V današnjem času so ljudje lačni in žejni spodbud ter nujno potrebni oblačil spoštovanja, ne glede na to, kdo so in v kakšni situaciji se nahajajo.

Sami sebe lahko ocenimo, ali spadamo med tiste, ki dobre misli samo prejemajo, ali pa med tiste, ki jih tudi dajemo. Doba digitalizacije nam omogoča marsikaj. Nekomu lahko polepšamo dan z iskrenim SMS-sporočilom, ki izraža našo dobro misel. Ali ni zanimivo, da je potrebno storiti tako malo, da se nekdo počuti bolje?

Naj navedem nekaj mojih dobrih misli, ki bi jih lahko povezali tudi s citiranim svetopisemskim tekstom:

Vsak človek je vreden spoštovanja.
Niste pozabljeni.
Življenje vsakega človeka je vredno, ker je samo eno.
Ni toplejših rokavic kot je prijazen stisk roke.
Tudi če te ne poznam, te cenim.
Za nov začetek je vedno vsaj še ena priložnost.

Ob 1700–letnici prvega ekumenskega koncila v Niceji (325–2025)

Dr. Daniel Brkič

ZAKLJUČEK

Letos mineva 1700 let od prvega ekumenskega koncila v mestu Niceja v Mali Aziji (danes mesto Iznik v Turčiji), v bližini tedanje prestolnice Konstantinopel. Leta 325 po Kristusu je prvi krščanski cesar Konstantin I. Veliki zbral na strošek države več kot 300 škofov iz celega imperija na prvem ekumenskem koncilu (zboru) v Niceji. Po dveh mesecih razprav in druženja so udeleženci izdali slavno Nicejsko veroizpoved, ki jo danes priznavajo vse krščanske veroizpovedi v svetu: katoliška, pravoslavna in protestantska.

Niceja velja za ključni dogodek v zgodovini krščanske vere in ekumenske poti. To je bil prvi poskus, kako doseči soglasje v Cerkvi in ohraniti pravovernost. Koncil je obsodil arijansko krivoverstvo, ki je zanikovalo Kristusovo božanskost. V času, ko so bili kristjani tik pred tem, da sprti stopijo na različne poti, jih je Nicejska veroizpoved ohranila v edinosti. Postala je dokument pravovernosti Cerkve vse do danes in je srce krščanstva. Po Svetem pismu, čigar kanon takrat še ni bilj sprejet, je Nicejska veroizpoved najpomembnejše krščansko besedilo. Nicejska veroizpoved temelji na Apostolski veroizpovedi. Koncil je zaznamoval nov začetek krščanstva po več kot dveh stoletjih hudega preganjanja. Namreč leta 313 je prvi krščanski cesar Konstantin I. Veliki s socesarjem Licinijem izdal Milanski tolerančni edikt, ki je končal preganjanje kristjanov v rimskem imperiju. Dokument iz Niceje dokazuje, kako dolgo in bogato zgodovino imamo. Ta dokument ni zapis filozofske teorije, ampak je živa izpoved vere v Boga, ki odrešuje. Ni samo star obrazec, ampak branik in simbol krščanske vere, povzet v sedemindvajsetih vrsticah.

Nicejski koncil je opomnik, kako preprečiti medsebojne delitve, hkrati pa je spodbuda, kako biti glede edinosti poslušen Božji volji, ne pa človeškim interesom. Vsi se sprašujemo, kdaj bo dosežena edinost, za katero je molil Kristus. Edinost bo dosežene v eshatonu, v poslednji resničnosti, a je pomembna pot do nje, zato se kot Božje verno ljudstvo podajmo na skupno pot. V svetu, ki ga zaznamujejo raznolike delitve, nas Nicejska veroizpoved vabi k utelešenju Kristusove ljubezni v svetu, kar je edina prihodnost Cerkve. Ko rečemo, da je Cerkev ena, sveta, katoliška (vesoljna) in apostolska, ne gre za prevlado, enoumje, manipulacijo ali uniformiranost, ampak za edinost v kontinuiteti poslanstva Cerkve, ki oznanja Jezusa Kristusa, Odrešenika sveta.

Dokument iz Niceje je opredelil vero v Troedinega Boga in učlovečenega Božjega Sina. Prav tako nam ponuja model, da je spore možno rešiti s pogovorom. Rimski cesar se je zavedal nevarnosti razdeljene Cerkve za cesarstvo, zato je zbral krščanske voditelje celega sveta za isto mizo. Nicejo kot kraj je izbral namerno, saj je tam potekala ločnica med vzhodnim in zahodnim delom rimskega imperija. Tam je bilo stičišče grščine in latinščine. Prišli so od vsepovsod; iz Aleksandrije, znane po bogati knjižnici in šoli, iz Rima, prvega središča tedanjega sveta, iz Konstantinopla, drugega središča tedanjega sveta, iz ostalih mest in krajev. Tam je bil tudi škof Nikolaj, ki ga danes poznamo kot radodarnega Miklavža.

Niceja je svarilo, da moramo krščanska krivoverstva obsoditi, kot so takrat obsodili arijanstvo; le-teh pa danes ni malo. Zato je škof Arij iz Aleksandrije na navedeni ikoni upodobljen na dnu ikone, poražen pod Konstantinovimi nogami. Novo arijanstvo je zelo navzoče tudi v današnji kulturi, celo med kristjani. To se zgodi vsakič, ko Jezusa občudujemo zgolj na človeški ravni, ne pa kot pravega Boga med nami. Jezusa ne moremo enačiti z ostalimi učitelji morale, verskimi voditelji, mirovniki, govorniki, zgodovinskimi osebami, guruji, kajti če je Jezus samo to, kdo nas lahko reši in po kom bomo deležni nesmrtnosti? Cerkev je poklicana varovati zaklad vere in negovati krščansko ljubezen. Kot bratje in sestre smo na poti k polnemu občestvu.

VODE POČITKA

Revija za evangelijsko duhovnost
Letnik 41, številka 1-12/2025

Izdaja:

COLLEGIUM EVANGELICUM, teološko-pastoralni inštitut
Naslov: Trdinova ulica 27, 8000 Novo mesto
Matična številka: 7290624

Ureja uredniški odbor:

Urednik: dr. mag. Peter Golob
Odgovorni urednik: dr. Daniel Brkič
Jezikovni pregled: Tabita Jovanović, univ. dipl. slov.
Oblikovanje in grafična priprava: Collegium Evangelicum

Digitalni tisk:

Špes, grafični studio, d.o.o.

Naslov uredništva in naročila:

Revija Vode počitka
INŠTITUT COLLEGIUM EVANGELICUM
Trdinova ulica 27
8000 Novo mesto

Kontakt:

Telefon: 07/334-13-41
GSM: 041/373-505
E-naslov: evc@siol.net

VODE POČITKA

Revija za evangelijsko duhovnost

Letnik 41, Številka 1-12/2025

Revija Vode počitka je brezplačnik in se financira izključno s prostovoljnimi prispevki in z donacijami. Prevodi, prispevki, lektura, oblikovanje in vsa priprava za tisk so brezplačni. Avtorji so se odpovedali honorarju. Prostovoljne prispevke za stroške izdelave revije Vode počitka lahko nakažete na transakcijski račun:

Odprt pri NLB št.: 0297 0026 2335 307

Prejemnik: INŠTITUT COLLEGIUM EVANGELICUM

Trdinova ulica 27, 8000 Novo mesto

ISSN (tiskana izdaja):

1855-2854

ISSN (spletna izdaja):

1855-2862

UDK: 274(497.4)

Revija Vode počitka je na voljo tudi v digitalni obliki na spletni strani: **www.eco-nm.si**

Slikovno gradivo, objavljeno v Vodah počitka, je uporabljeno v skladu z ustrezno pridobljenimi licencami.

Svetopisemska besedila, objavljena v Vodah počitka, so vzeta iz Slovenskega standardnega prevoda Svetega pisma (SSP). Copyright © 1996, 2003 Društvo Svetopisemska družba Slovenije, z dovoljenjem. Vse pravice pridržane. Razen če ni ob navedku zapisano drugače.

VODE POČITKA IZDAJA

COLLEGIUM EVANGELICUM

teološko-pastoralni inštitut

Gospod je moj pastir,
nič mi ne manjka.
Na zelenih pašnikih
mi daje ležišče;
k vodam počitka me vodi.
(Psalm 23,1-2)

9 771855 285003